

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Nacionalni reformni program

2019-2020

April 2019

Kazalo

UVOD.....	2
1. MAKROEKONOMSKI OKVIR.....	4
1.1. Napoved makroekonomskih gibanj	4
2. UKREPI EKONOMSKE POLITIKE IN DOSEGANJE SPECIFIČNIH PRIPOROČIL.....	5
2.1. Pravičen in vzdržen pokojninski sistem.....	5
2.2. Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta.....	6
2.3. Učinkovit zdravstveni sistem	9
2.4. Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo.....	10
2.5. Pravičnejši davčni sistem.....	13
2.6. Infrastruktura in investicije.....	14
2.7. Kapitalski trgi in viri za financiranje podjetij	16
2.8. Upravljanje državnega premoženja	19
2.9. Učinkovito upravljanje v javnem sektorju.....	20
2.10. Centralizacija javnega naročanja.....	22
2.11. Zmanjšanje zakonodajnih bremen.....	23
2.12. Učinkovit pravosodni sistem.....	23
2.13. Občine	24
3. NAPREDEK PRI DOSEGANJU CILJEV EU 2020	25
3.1. Zaposlovanje.....	25
3.2. Vlaganje v raziskave in razvoj	26
3.3. Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	27
3.4. Povečanje rabe obnovljivih virov energije in Učinkovita raba energije.....	28
3.5. Cilj terciarnega izobraževanja.....	29
3.6. Zgodnje opuščanje šolanja.....	30
3.7. Znižanje revščine	32
4. EU SREDSTVA.....	34
5. PROCES PRIPRAVE.....	36

UVOD

Nacionalni reformni program je vladni dokument, ki vključuje načrtovane prednostne naloge dela vlade in vključuje ukrepe za doseganje specifičnih priporočil ter glavnih ciljev Strategije Evropa 2020. Ob tem dokument predstavlja ključne usmeritve Vlade Republike Slovenije v procesu evropskega semestra.

Začetek evropskega semestra za leto 2019 zaznamuje Letni pregled rasti, ki ga je Evropska komisija sprejela novembra 2018. Komisija v navedenem pregledu poziva države članice EU, naj okrepijo svoja prizadevanja pri treh prednostnih področjih ekonomske politike – (1) spodbujanju naložb, (2) izvajanju strukturnih reform in (3) zagotavljanju odgovornih fiskalnih politik.

Februarja 2019 je Evropska komisija sprejela Poročilo o državi za Slovenijo, brez poglobljenega pregleda, saj Slovenija ne beleži več makroekonomskih neravnovesij. Ključni poudarki so, da gospodarska rast v Sloveniji ostaja na relativno visoki ravni in široko osnovana. V letu 2018 Slovenija beleži rast deleža naložb v BDP, kar pozitivno vpliva na potencialno rast. Robustna (ali zdrava ali vztrajna; ne pa trdna) gospodarska rast v zadnjih letih je spodbudila tudi trg dela. Kazalci s področja stebra socialnih pravic kažejo, da Slovenija dosega zavidljive rezultate na skoraj vseh področjih in na treh (našteti katerih) dosega najboljše vrednosti med EU državami. Kljub temu ključna sporočila Komisije ostajajo, da Slovenija ni storila dovolj na področju dolgoročne stabilnosti pokojninskega sistema, sistema dolgotrajne oskrbe ter na področju zdravstvenega varstva. Poleg omenjenega mora Slovenija nadalje ukrepati tudi na področju aktivacije starejših in manj izobraženih brezposelnih ter na področju alternativnih virov financiranja za mala in hitro rastoča podjetja.

Napoved gospodarskih gibanj sicer nakazuje rast, ki je višja od povprečja EU, vendar hkrati na njeno postopno umirjanje zaradi vplivov iz mednarodnega okolja, nadaljuje pa se solidna rast domače potrošnje, povezana z višjo rastjo trošenja gospodinjev in nadaljnjim hitrim povečevanjem gradbenih investicij. Slovenija je trenutno v zreli fazi gospodarske rasti, ki se postopoma umirja predvsem pod vplivi iz mednarodnega okolja. Hitra rast cen na trgu nepremičnin ter visoke vrednosti kazalnikov izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti, obrisi pomanjkanja delovne sile in nefinančni kazalniki kažejo na dosežen vrh v ciklu in postopno umiranje.

Osnovni cilj prihodnje ekonomske politike države ostaja spodbujanje konkurenčnosti in produktivnosti gospodarstva. Produktivnost in višja dodana vrednost sta najpomembnejša faktorja nadaljnje gospodarske rasti, ob upoštevanju izzivov, povezanih z demografskimi in okoljskimi spremembami. Višja produktivnost pozitivno vpliva tudi na kvaliteto in dolgoročno vzdržnost javnih financ ter na dolgoročno rast potencialnega BDP. V ta namen je potrebno spodbujati strukturne dejavnike, ki so ključni za rast produktivnosti na kratek in dolgi rok. Ti so med drugim povezani s človeškimi viri, konkurenčnim, raziskovalnim in inovacijskim okoljem ter splošno institucionalno učinkovitostjo. S predlaganimi (in ne

dokončno oblikovanimi) davčnimi spremembami, ki temeljijo na prestrukturiranju davčnih bremen med dohodki iz dela in dohodki iz kapitala, želimo spodbujati večjo konkurenčnost v smislu manjše davčne obremenitve zaposlenih, kar pozitivno vpliva na ustvarjanje delovnih mest.

Predlogi strukturnih sprememb na trgu dela naslavlajo vprašanja povečanja delovne aktivnosti, demografije, vzdržnosti pokojninskega sistema in primernosti pokojnin. Pozitivno bodo vplivali na delovno aktivnost starejših, izboljšali socialno zaščito določenih ranljivih skupin in vplivali na hitrejšo aktivacijo ljudi. Predlogi sprememb pokojninskega sistema se bodo nanašali na dvig odmerne stopnje in s tem primernosti novih starostnih pokojnin, na poviševanje starosti ob upokojitvi ter postopno poviševanje starostne meje za upokojitev, na nadgradnjo sistema hkratnega prejemanja pokojnine in opravljanja dela ter elementov pokojninskega sistema, kot npr. način usklajevanja pokojnin. Na področju ureditve trga dela bodo najpomembnejši ukrepi usmerjeni v smer povečanja minimalnega nadomestila za primer brezposelnosti in skrajšanja obdobja najdaljšega prejemanja nadomestila. Hkrati se bodo nadaljevali ukrepi za učinkovitejšo aktivno politiko zaposlovanja in socialno aktivacijo.

Osnovni cilj fiskalne politike ostaja zniževanje dolga ter zagotovitev doseganja srednjeročnega cilja v obdobju 2020- 2022, ob spoštovanju domačega fiskalnega pravila. Pravilo dolga predstavlja osnovno vodilo pri snovanju ekonomskih politik, pri čemer si bo Slovenija prizadevala ohranjati pozitiven nominalen saldo sektorja država (in na srednji rok posledično skrb za dolgoročno vzdržnost javnih financ). V nasprotnem primeru ne moremo zagotavljati ne ustreznega spleta ekonomskih politik, ne ustrezne ravni gospodarske rasti, ker se vse podreja (pre)hitri zahtevani fiskalni konsolidaciji. Sloveniji sta pomembna ohranjanje gospodarske rasti in dvig produktivnosti ob ustrezni ravni dolga sektorja država.

1. MAKROEKONOMSKI OKVIR

1.1. Napoved makroekonomskih gibanj

Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2019 (UMAR, marec 2019) za letos in prihodnji dve leti predvideva nadaljevanje postopnega umirjanja gospodarske rasti. Ob umirjanju konjunktura v mednarodnem okolju bo realna rast bruto domačega proizvoda (BDP) letos 3,4 %, v prihodnjih dveh letih pa 3,1 % oz 2,8 %. Nadaljevalo se bo lani pričeto spreminjanje strukture gospodarske rasti v smeri večjega prispevka domače potrošnje in manjšega prispevka izvoza. Rast izvoza se bo še naprej umirjala predvsem zaradi upočasnitve gospodarske rasti v trgovinskih partnericah. Rast zasebne potrošnje se bo letos nekoliko pospešila ob nadaljevanju ugodnih razmer na trgu dela, nato pa se bo ob nižji rasti zaposlenosti postopno umirjala. Še vedno visoka rast investicij se bo tudi nekoliko umirila, predvsem v segmentu investicij v stroje in opremo pod vplivom upočasnitve rasti tujega povpraševanja. Nadaljevala pa se bo visoka rast gradbenih investicij, povezana tudi s povečanjem črpanja evropskih sredstev. Ker bo umirjanje rasti uvoza ob razmeroma robustni domači potrošnji malo manj izrazito, bo prispevek menjave s tujino k rasti BDP rahlo negativen. Umirjanje gospodarske rasti bo malo hitrejše, kot je bilo pričakovano v lanskih napovedih, predvsem zaradi manj ugodnih gibanj v mednarodnem okolju. Zaposlenost se bo v obdobju napovedi še naprej povečevala, vendar vse počasneje ob upadanju števila delovno sposobnih, vse nižji brezposelnosti in bolj umirjeni rasti gospodarske aktivnosti. Vpliv demografskih gibanj na zmanjševanje ponudbe delovne sile bosta nekoliko blažila predvidena postopna krepitev neto migracijskih prilivov in naraščanje stopnje participacije na trgu dela. Rast plač se bo predvsem letos nekoliko pa tudi v prihodnjih dveh letih okreplila, nanjo pa bodo poleg omejitev pri ponudbi dela vplivali tudi dogovori s sindikati javnega sektorja in zakonodajne spremembe.

Inflacija bo ostala zmerna ob nekoliko višji rasti cen storitev in neenergetskega blaga. Postopna krepitev cenovnih pritiskov bo vplivala na *inflacijo*, vendar bo ta letos ob predpostavljenih nižjih cenah nafte ostala podobna kot lani, v prihodnjih dveh letih pa se bo zmerno povišala (okrog 2 %). Za letos pričakujemo predvsem nadaljnjo krepitev rasti cen v segmentu storitev, v prihodnjih letih pa bolj opazno tudi pri neenergetskem blagu.

Med tveganji za uresničitev napovedi, zaradi katerih je lahko gospodarska rast nižja kot v osrednjem scenariju, prevladujejo negativna tveganja v mednarodnem okolju. V razmerah precejšnjih negotovosti so tveganja nižje gospodarske rasti kot v osrednji napovedi povezana s tveganji v globalnem in evrskem gospodarskem prostoru, ki so se od lanskih napovedi nekoliko okreplila. Dejavniki v domačem okolju pa so pretežno pozitivni in bi lahko vplivali na nekoliko višjo gospodarsko rast kot v osrednjem scenariju, predvsem na višjo zasebno potrošnjo v primeru sprejetja ukrepov ekonomske politike (npr. pri pokojninah, plačah ali davčni politiki), ki bi pomenili višjo rast razpoložljivega dohodka gospodinjstev.

2. UKREPI EKONOMSKE POLITIKE IN DOSEGANJE SPECIFIČNIH PRIPOROČIL

2.1. Pravičen in vzdržen pokojninski sistem

CSR 1: Zagotovi dolgoročno vzdržnost in ustreznost pokojninskega sistema, vključno s povišanjem zakonsko določene upokojitvene starosti in omejevanjem predčasnega upokojevanja.

Učinki zadnje pokojninske reforme so skupaj z gospodarsko rastjo prispevali k temu, da se je priliv vseh novih starostnih upokojencev znižal z 29.914 oseb v letu 2012 na 14.909 oseb v letu 2018. Stopnja rasti povprečnega števila starostnih upokojencev je bila v letu 2018 sicer nekaj višja kot v letu 2017, še vedno pa tretja najnižja v zadnjih 22 letih. Letna stopnja rasti starostnih upokojencev, brez delnih upokojencev, je leta 2018 znašala 1,1 % (pred letom 2014 okoli 4 %), medtem ko je stopnja rasti vseh upokojencev znašala 0,3 % (pred letom 2014 okoli 3 %).

Dopolnjena pokojninska doba za nove pokojninske upravičence v letu 2018 znaša 39 let in 1 mesec za ženske (v letu 2017: 37 let in 3 mesece) ter 37 let in 8 mesecev za moške (v letu 2017: 36 let in 7 mesecev). V letu 2018 je bila povprečna starost žensk ob upokojitvi 60 let in 4 mesece, kar je za 1 leto in 10 mesecev več kot leta 2013. Za moške se je starost od leta 2013 povečala za 1 leto in 3 mesece na 62 let in 2 meseca v letu 2018. Z zadnjo reformo se je namreč onemogočila možnost upokojitve pri starosti 61 let za ženske in 63 za moške z 20 letno upokojitveno starostjo, uvedel pa se je tudi ustrezen sistem nagrajevanja za podaljševanje delovne aktivnosti (sistem bonusov za odložitev upokojitve, 20 % pokojnine ob izpolnitvi pogojev in ostajanju v aktivnosti). Število koristnikov se z leti povečuje. Na povečevanje starosti vpliva tudi zmanjšanje predčasnih pokojnin (malusi v primeru predčasnega odhoda s trga dela). Ob ustreznih ukrepih na trgu dela, ki bodo oblikovani v okviru socialnega dialoga (izboljševanje kompetenc, zagotavljanje ustreznega delovnega okolja, ipd.), se tudi v prihodnje pričakuje trend naraščanja dejanske upokojitvene starosti.

Razmerje med številom zavarovancev in uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja se izboljšuje. V prvem polletju leta 2018 se je povečalo na 1,51 z 1,38 v letu 2013. Na povišanje razmerja med drugim pozitivno vplivata tudi večja delovna aktivnost in vključitev mlajših kategorij zavarovancev v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi študentskega dela.

Za podaljševanje delovne aktivnosti starejših so poleg ukrepov na področju trga dela v pripravi spremembe zakonodaje s področja pokojninskega zavarovanja, s katerimi želimo nadgraditi obstoječe možnosti kombiniranja statusa upokojencev in sočasne delovne aktivnosti. S predlaganimi spremembami bomo, skupaj z ukrepi na drugih področjih, zasledovali cilj podaljševanje delovne aktivnosti in boljših možnosti izrabe kadrovskega resursov starejših delavcev, ki že izpolnjujejo pogoje za upokojitev. Spremembe bodo oblikovane v okviru socialnega dialoga na način, da ne bodo imele negativnih učinkov na področju zaposlovanja ali dodatnega ustvarjanja neenakosti na trgu dela.

Ustreznejše višine pokojnin bodo zagotovljene s predlogom za dvig odmernega odstotka tako za moške kot tudi za ženske in na izenačitev višine le-tega za oba spola. Osnova je zaveza, da se bo odmerni odstotek za 40 let pokojninske dobe postopno določil v višini najmanj 63 %, obenem pa se bo priznal višji odmerni odstotek za skrb za otroke. Dvig odmernega odstotka bo zagotovil višjo odmero vseh starostnih, vdovskih, invalidskih in družinskih pokojnin ter nadomestil iz invalidskega zavarovanja. Posebna pozornost pa bo namenjena zvišanju minimalne starostne, vdovske, invalidske in družinske pokojnine ter nadomestila iz invalidskega zavarovanja. V okviru socialnega dialoga bomo skupaj s socialnimi partnerji proučili možnost sprememb pokojninske zakonodaje, ki bi pripomogle k daljši delovni aktivnosti in dvigu upokojitvene starosti. Vse spremembe na področju pokojninskega sistema bodo sprejete po ustaljenem postopku v sodelovanju s socialnimi partnerji.

V dialogu s socialnimi partnerji bomo preučili tudi primernost izvedbe drugih ukrepov na podlagi tripartitno usklajenih izhodišč za prenavo pokojninskega sistema, ki bodo prispevali k srednji do dolgoročni vzdržnosti sistema, primernim pokojninam in večji preglednosti sistema. Vlada je imenovala delovno skupino, katere naloga je priprava pregleda veljavne ureditve zavarovalnih podlag in zavarovalnih osnov ter proučitev možnosti poenotenja zavarovalnih podlagi in osnov za vsa socialna zavarovanja. S poenotenjem bi doprinesli k večji preglednosti ter učinkovitejšemu nadzoru nad pobiranjem prispevkov za socialno varnost. Hkrati pa bi lahko predlagali določene ukrepe za popolno vpeljavo načela »vsako delo šteje«, kar bi imelo pozitiven vpliv na osnove za plačilo prispevkov za socialno varnost. V okviru socialnega dialoga bodo z delom medresorske delovne skupine seznanjeni tudi socialni partnerji, ki bodo vključeni tudi pri oblikovanju končnih ukrepov.

Ustanovitev demografskega sklada, s ciljem dolgoročne uravnotežene vzdržnosti pokojninske blagajne in javnih financ, je v načrtu dela vlade. V letu 2017 je bil v javno obravnavo podan predlog zakona o demografskem rezervnem skladu. Cilj je sprejem zakona o demografskem rezervnem skladu, ki bo zagotovil oblikovanje mednarodno primerljivega demografskega sklada, ki bo temeljil na načelih neodvisnosti, samostojnosti, varnosti, razpršenosti, donosnosti in likvidnosti upravljanja portfeljskih naložb, kar je ključno za izpolnjevanje njegovega poslanstva, ki je zagotavljanje dodatnega stabilnega vira financiranja javnega dela pokojninskega sistema.

2.2. Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta

CSR 1: Poveča zaposljivost nizko usposobljenih in starejših delavcev z ukrepi vseživljenjskega učenja in aktivacijskimi ukrepi.

Na trgu dela so se v letu 2018 nadaljevale ugodne razmere, ki so vplivale tudi na povečanje zaposlenosti, vendar pa se že nakazujejo tudi izzivi pomanjkanja delavcev zaradi slabše demografske slike aktivnega prebivalstva. Demografski izziv je potrebno nasloviti s spodbujanjem hitrejšega vključevanja mladih na trg dela in daljšanjem obdobja delovne aktivnosti starejših. Ključnega pomena pri tem je spodbujanje in zagotavljanje možnosti vključevanja v vseživljenjsko učenje in krepitev kompetenc vseh delavcev ter ustvarjanje

razmer in pogojev v katerih bo moč varno in zdravo opravljati delo. Prilagajanje delovnih mest starejšim in njihovi delovni zmožnosti lahko prav tako pripomore k daljšemu ostajanju na delovnem mestu. Krepitev kompetenc prispeva k višji dodani vrednosti delovnih mest in večji produktivnosti, kar zmanjšuje tudi tveganje obstoja delovnih mest v obdobjih neugodnih ekonomskih in demografskih ter spremenjenih tehnoloških okoliščin.

Ukrepi, uvedeni s spremembami zakona, ki ureja trg dela v letu 2017 za izboljševanje delovanja trga dela, predvsem na področju učinkovitejše aktivacije starejših, manj izobraženih in dolgotrajno brezposelnih, se nadaljujejo tudi v letu 2019. Med njimi so:

- dodatna spodbuda za zaposlovanje brezposelnih z nižjo oziroma srednjo izobrazbo, ki prejemajo denarno nadomestilo. V primeru izhoda v zaposlitev v času upravičenosti do denarnega nadomestila so brezposelne osebe upravičene do dodatka k plači v višini 20 % zadnjega izplačanega neto denarnega nadomestila,
- uvedba obvezne prijave v evidenco iskalcev zaposlitve v odpovednem roku (pred tem je bila prijava prostovoljna), z namenom, da se pospeši iskanje nove zaposlitve in prepreči prehod v (dolgotrajno) brezposelnost,
- za brezposelne so bili sprejeti tudi ukrepi na področju sankcioniranja kršitev v času njihove prijave na Zavodu za zaposlovanje z namenom aktivacije in reintegracije na trg dela.

V 2019 so načrtovane nadaljnje zakonske spremembe, ki urejajo trg dela. Pripravljena so izhodišča za spremembo Zakona o urejanju trga dela (ZUTD) s ciljem zviševanja stopnje delovne aktivnosti tudi starejših in zagotavljanja višje socialne varnosti brezposelnih oseb prejemnikov denarnega nadomestila. Predlagane spremembe se nanašajo tudi na intenzivnejšo integracije tujcev na slovenski trg dela. V kontekstu zviševanja stopnje delovne aktivnosti in preprečevanja pasti neaktivnosti so predvidene tudi spremembe Zakona o socialno varstvenih prejemkih. Predlagane spremembe bodo predmet nadaljnjega socialnega dialoga in širše javne razprave.

Za dolgotrajne brezposelne osebe se nadaljuje izvajanje pripravljani posebnega integracijskega zaposlitvenega načrta, s katerim se za dolgotrajno brezposelne osebe določi načrt reintegracije na trg dela. Zavod za zaposlovanje po 12 mesecih brezposelnosti pripravi oceno stanja in prednosti ter skupaj z brezposelno osebo določi področja ter ukrepe za izboljšanje možnosti za zaposlitev. Zavod za zaposlovanje in centri za socialno delo v letu 2019 načrtujejo še bolj okrepljeno sodelovanje za aktivacijo posameznikov, ki so dolgotrajno brezposelni in prejemajo denarno socialno pomoč. Zavod za zaposlovanje za socialno aktivacijo intenzivneje obravnava predvsem pilotno skupino dolgotrajno brezposelnih do 40 leta starosti in jih pogosteje, vsaj enkrat mesečno vabi na ustrezne aktivnosti za brezposelne (Vključevanje v programe aktivne politike zaposlovanja, delavnice vseživljenjske karijerne orientacije in druge aktualne dogodke v sodelovanju z delodajalci. Svetovalci za zaposlitve tem osebam pomagajo tudi pri stikih s potencialnim delodajalcem pri predstavitvi prednosti in veščin brezposelne osebe). V letu 2019 se nadaljuje izvajanje tudi drugih uveljavljenih ukrepov aktivne politike zaposlovanja namenjenim dolgotrajnim osebam.

Posebni ukrepi za spodbujanje zaposlovanja starejših, ki so delno sofinancirani s strani Evropskega socialnega sklada, se bodo nadaljevali tudi v prihodnje, in so:

- »Aktivni do upokojitve«, v okviru katerega delodajalci lahko pridobijo finančno spodbudo za zaposlitev starejše brezposelne osebe, interventni ukrep nižanja stroškov dela za

delodajalce za zaposlitev brezposelne starejše osebe, v letu 2019 se pripravlja sistem certificiranja družbeno odgovornih podjetij.

- Celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile v okviru katerega vključena podjetja pripravljajo svoje strategije za učinkovito upravljanje starejših zaposlenih in so v prvem letu izvajanja že vključila dve tretjini celotnih predvidenih vključenih v usposabljanje ali motivacijske programe.
- Celovita psihosocialna podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile za obvladovanje različnih tveganj.
- Vzpostavljanje ustreznega okolja in omogočanje podaljševanja delovne aktivnosti posameznikov v okviru Akcijskega načrta za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu 2018-2027.
- Izvaja se nadgradnja in razvoj različnih modelov simuliranja učinkov pokojninskih sistemov, drugih socialnih transferjev in trga dela v Sloveniji.

Za večjo preglednost in učinkovitost aktivne politike zaposlovanja od začetka leta 2019 poteka analiza potreb po prenovi obstoječih programov z vidika njihove ustreznosti glede na spremenjene razmere in potrebe na trgu dela. Po potrebi se bo v sodelovanju s socialnimi partnerji pristopilo k spremembam nekaterih programov, z namenom izboljšanja preglednosti in učinkovitosti aktivne politike zaposlovanja, ter povečanju njihove privlačnosti za delodajalce in brezposelne osebe, pri čemer se bo posebna pozornost namenila racionalizaciji postopkov in zniževanju administrativnih bremen za delodajalce. Preučili bomo možnosti financiranja mojstrskih in poslovodskih izpitov.

Z vidika podaljševanja delovne aktivnosti, hitrejše vključitve mladih na trg dela in aktivacije dolgotrajno brezposelnih oseb bo potrebno preučiti komplementarnost politik na področju davkov, socialnih transferjev in trga dela s ciljem izboljšati njihov skupni učinek in zagotoviti ustrezno motivacijo posameznikov za delo. V skladu z javnofinančnimi zmožnostmi in projektom celovitega davčnega prestrukturiranja si bo potrebno prizadevati za davčno razbremenitev dela in posledično višje neto prejemke delovno aktivnih posameznikov.

Z Evropskim socialnim skladom se sofinancirajo tudi drugi pomembni projekti za delovanje trga dela:

- »Podpora deležnikom na trgu dela«, ki je osredotočen na povezovanje ključnih deležnikov na trgu dela s ciljem zmanjšanja deleža nezakonite uporabe atipičnih oblik dela in zvišanja ozaveščenosti o konceptu dostojnega dela.
- Multidisciplinarna analiza prekarnega dela, katerega namen je predvidoma do konca leta 2019 pridobiti celovit multidisciplinarni vpogled v stanje prekarne delovne sile v Sloveniji. Vzporedno potekajo aktivnosti ustanovljene medresorske delovne skupine za načrtovanje in izvedbo ukrepov proti prekarne delovne sile. V okviru socialnega dialoga bodo z delom medresorske delovne skupine seznanjeni tudi socialni partnerji, ki imajo ključno vlogo pri preprečevanju prekarne delovne sile in bodo aktivno vključeni pri pripravi končnih ukrepov.
- Projekti namenjeni izmenjavi dobrih praks na področju socialnega dialoga, izobraževanju in usposabljanju, razvoju novih rešitev na področju učinkovitejšega delovanja trga dela in pravne zaščite zaposlenih.
- V povezavi z aktualnimi razvojnimi trendi se s socialni partnerji pričeli z razpravo o možnih rešitvah prihodnjih izzivov tudi na področju trga dela in socialne varnosti v dobi

robotizacije, digitalizacije in uporabe umetne inteligence ter načrtali nadaljnje aktivnosti na tem področju.

V letu 2018 se je izvajalo več projektov za **krepitev socialnih partnerjev**, ki so podprti s strani Evropskega socialnega sklada. Projekti so namenjeni izmenjavi dobrih praks na področju socialnega dialoga, izobraževanju in usposabljanju, razvoju novih rešitev na področju učinkovitejšega delovanja trga dela in pravne zaščite zaposlenih ter krepitvi socialnih partnerjev za vodenje dvostranskega in tristranskega socialnega dialoga in kolektivnega dogovarjanja.

2.3. Učinkovit zdravstveni sistem

CSR 1: Sprejme in izvaja zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter načrtovano reformo dolgotrajne oskrbe.

Učinkovitejše upravljanje in sanacija javnih bolnišnic s ciljem skrajševanja čakalnih dob poteka od leta 2017, ko je država namenila 135,7 milijonov evrov za pokrivanje izgub v 15 javnih bolnišnicah (od 26). Sanacijske uprave bolnišnic so pripravile sanacijske programe, katerih učinek je bil ocenjen v višini 80,6 milijonov EUR. Ukrepi, ki vplivajo na zvišanje prihodkov v višini 30,1 milijonov EUR so predvsem usmerjeni v izvajanje dodatnih programov v okviru sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja, uvajanje novih programov, povečanje deleža izvajanja tržne dejavnosti in dosleden nadzor nad pravilnim koodiranjem in obračunom opravljenih storitev z namenom črpanja polnega plačila. Ukrepi, ki vplivajo na znižanje stroškov oziroma bodo ustvarili prihranek v višini 50,5 milijonov EUR, se nanašajo na optimalno izkoriščenost virov (medicinska oprema, prostori, zaposleni, zaloge, informacijski sistem, itd.), standardizacijo pri uporabi zdravil, medicinskih pripomočkov, zdravstvenih materialov in opreme, prenovo poslovnih procesov znotraj bolnišnice ipd. Po oceni bolnišnic realizacija finančnih učinkov sanacijskih ukrepov v letu 2018 znaša 25 milijonov EUR, kar je za 3,6 % več od načrtovanih učinkov. Z izvajanjem sanacijskih ukrepov bodo v bolnišnicah doseženi trajni nastavki za povečanje učinkovitosti poslovanja.

Strategija izvajanja skupnega javnega naročanja v zdravstvu opredeljuje koncept in aktivnosti, potrebne za zagotovitev optimizacije javnega naročanja, ki ga izvajajo bolnišnice za nabavo medicinskih materialov (zdravil in medicinskih pripomočkov), s kontinuirano uporabo skupnega javnega naročanja za tiste predmete, za katere se ugotovi, da je to najprimernejši način naročanja, prvenstveno z vidika zagotavljanja enake kvalitete ali/in z vidika stroškovne učinkovitosti.

Pri javnem naročanju je obveza bolnišnic, da se povezujejo, določajo predmete skupnega javnega naročanja in konkretno bolnišnico, ki bo izvedla posamezni postopek skupnega javnega naročanja, izhaja iz dejstva, da so posamezne bolnišnice, kot sicer samostojni pravni subjekti, del javne zdravstvene mreže in se morajo skupaj truditi za zagotavljanje enakih pogojev obravnave pacientov, tudi z vidika zagotavljanja enako kakovostnih medicinskih materialov oziroma medicinskih pripomočkov in posledično tudi učinkovito porabo javnih sredstev.

Za izvedbo postopkov javnega naročanja v bolnišnicah, kot tudi skupnega javnega naročanja, so torej pristojne in odgovorne bolnišnice oziroma vodstva bolnišnic. Ministrstvo za zdravje bo sodelovalo z bolnišnicami na način, da bo zagotavljalo delovanje in razvoj podatkovne baze Intravizor, ki deluje od leta 2017 in nudi informacijsko podporo pri primerjavi cen zdravstvenih materialov, ki jih dosegajo v okviru nabav izvajalci zdravstvene dejavnosti. Ministrstvo bo sodelovalo z bolnišnicami tudi pri izvajanju analiz in ugotavljanju ter definiranju ključnih medicinskih materialov, primernih, da se za njih izvede skupno javno naročanje z vidika zagotavljanja enake kakovosti in/ali stroškovne učinkovitosti, pa tudi preprečevanja morebitnih koruptivnih tveganj. Zato si ministrstvo pridržuje pravico, da lahko določi predmet oziroma predmete skupnega javnega naročanja kot tudi bolnišnico, ki bo skupno javno naročanje izvedla.

Pomembno vlogo pri realizaciji izvajanja skupnega javnega naročanj imajo tudi sveti zavodov. Svet bolnišnice bo na podlagi podatkov, ki jih bo dobil od vodstva bolnišnice oz. iz baze Intravizor sodeloval pri oblikovanju predlogov skupnega javnega naročanja in spremljal njegovo izvajanje.

Pristojnost in obveza bolnišnic oziroma vodstev bolnišnic bo, da bodo periodično ugotavljala, za katere medicinske materiale obstajajo utemeljeni razlogi (strokovni in/ali ekonomski), da se njihova nabava izvede preko skupnega javnega naročanja. Skupno javno naročanje bo potekalo v organizaciji in izvedbi tistih bolnišnic, ki so za posamezne predmete najbolj kompetentne, tako z vidika stroke področja predmeta skupnega javnega naročanja (konkretnega zdravila ali medicinskega pripomočka) kot tudi z vidika strokovnih kompetenc nabavnih služb.

Sprejemanje odločitev katere medicinske materiale se vključi v skupno javno naročanje bo zasledovalo naslednje cilje:

- v bolnišnicah, ki potrebujejo določen medicinski pripomoček, mora biti ne glede na geografsko lokacijo bolnišnice, zagotovljeno, da imajo na razpolago enako kakovosten medicinski material, predvsem tisti material, ki tako ali drugače pride v neposreden stik z bolnikom,
- preprečitev oziroma zmanjšanje tveganj koruptivnih dejanj in preprečitev morebitnih koruptivnih dejanj osebam, vključenim v skupno javno naročanje,
- transparentnost javnega naročanja,
- priprava enotnih tehničnih specifikacij za istovrstne izdelke (standardizacija tehničnih opisov),
- doseganje najnižje možne cene (za določen izbrani predmet),
- racionalizacija javnega naročanja (koncentracija nabavnih služb).

2.4. Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo

CSR 1: Poveča zaposljivost nizko usposobljenih in starejših delavcev z ukrepi vseživljenjskega učenja in aktivacijskimi ukrepi.

Projekti in ukrepi s področja za pridobivanje novih kompetenc, znanj in veščin za večjo zaposljivost ter konkurenčnost na trgu dela, namenjeni brezposelnim in zaposlenim, se bodo tudi v letu 2019 izvajali v obliki:

- Različnih usposabljanj pri delodajalcih, ki povečujejo prehode v zaposlitev. Podatki Zavoda za zaposlovanje za leto 2017 kažejo, da je 66 % vseh brezposelnih oseb, ki so se usposabljali pri delodajalcih, po 6 mesecih po zaključku usposabljanja, zaposlenih (za mlade do 30 let delež presega 70 %), še boljše izhode v zaposlitev pa beleži vključevanje v delovni preizkus pri delodajalcih, saj delež izhodov v zaposlitev v 6 mesecih po zaključku programa znaša 82,2 %.
- Nadalje se bodo izvajala tudi usposabljanja in izobraževanja, prilagojena potrebam delodajalcev (»tailor made« programi) na podlagi konkretne opredelitve znanj, veščin in kompetenc, ki jih delodajalec oz. skupina delodajalcev pričakuje od kandidatov za zasedbo prostih delovnih mest. V pripravi je tudi program usposabljanja za povečanje osnovnih digitalnih kompetenc med brezposelnimi. Skupaj s socialnimi partnerji bomo posebno pozornost bomo namenili povezovanju spodbujanja daljše delovne aktivnosti starejših in lažjega, hitrejšega vstopanja mladih na trg dela. Posebno vlogo lahko ima tukaj institut delitve delovnega mesta (v povezavi z delno upokojitvijo) in mentorska shema.
- Nadaljnje podpore Kompetenčnim centrom za razvoj kadrov, ki med drugim izboljšujejo kompetence zaposlenih in spodbujajo prenos dobrih praks na področju razvoja kadrov med podjetij. V 2018 so delovali kompetenčni centri v okviru več kot 240 podjetij iz področij kot so trajnostno gradbeništvo, tovarne prihodnosti, trajnostni turizem, orodjarstvo, elektroindustrija in krožno gospodarstvo. Z dodatnimi sredstvi se je prvotnim 11 centrom pridružilo še šest novih. V letu 2018 so se izvajala nova neformalna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih za dvig njihovih splošnih in generičnih kompetenc in mobilnosti na trgu dela. Tudi v luči prihajajočih sprememb na trgu dela je pomembno sodelovanje socialnih partnerjev, da se izboljša sistem usposabljanja in pridobivanja novih veščin. Eden izmed večjih izzivov s katerimi se bo potrebno soočiti je motivacija zaposlenih in delodajalcev, da bodo prepoznali prednosti pridobivanja veščin in kompetenc ter se aktivno vključevali v te programe.
- V 2019 se bo pričel izvajati nov projekt, namenjen osebam, ki jim grozi izguba zaposlitve. Projekt bo nudil dodatno aktivno podporo ukrepu obvezne registracije v evidenco iskalcev zaposlitve v času odpovednega roka. Namenjen bo tudi zaposlenim za določen čas in tistim, ki jih ogroža odpoved zaposlitve zaradi tehnoloških sprememb. Cilj je nuditi nadaljnji razvoj karijerne poti in pridobitev ustreznih veščin za ponovno in čimprejšnjo vključitev na trg dela.
- V 2018 se je nadaljevalo izvajanje vajeništva v osmih programih izobraževanja. Ukrepi usposabljanja in izobraževanja bodo prilagojeni potrebam in specifikam lokalnega trga dela. V letu 2018 sta se pričela izvajati programa Praktični programi za spodbujanje zaposlovanja in Učne delavnice.

Vključevanje odraslih v vseživljenjsko učenje upada (EK, Poročilo o državi za leto 2018). Prav tako visok delež odraslih ne dosega funkcionalne pismenosti (PIAAC raziskava OECD, 2016). Slovenija je v sodelovanju z OECD v okviru Ocene stanja spretnosti v Sloveniji v letu 2017 opredelila ključen izziv na tem področju in v okviru izvajanja strategije spretnosti v letu 2018 opredelila priporočila upravljanja sistema izobraževanja odraslih. V letu 2019 se bo pričel proces priprave novega Nacionalnega programa za izobraževanje odraslih po letu 2021, ki bo

vključeval vse ključne akterje v skladu s priporočili OECD v okviru sodelovanja pri pripravi izvajanja strategije spretnosti v letu 2018 (priporočila za izvajanje temeljijo na OECD Ocen stanja spretnosti v Sloveniji v letu 2017).

Za povečanje vključenosti odraslih v vseživljenjsko učenje ter izboljšanje kompetenc, ki jih odrasli potrebujejo zaradi potreb na trgu dela, zahtev delovnega mesta in razvoja tehnologije, večje zaposljivosti in mobilnosti ter osebnega razvoja in delovanja v sodobni družbi se izvajajo naslednji ukrepi:

- Izvajanje izobraževalnih programov za odrasle za pridobitev temeljnih in poklicnih kompetenc, *s poudarkom na področju informacijsko komunikacijskih tehnologij*. Izvajanje programov vključuje tudi svetovanje v procesu izobraževanja. Do leta 2018 je bilo vključenih 26.365 udeležencev, od tega okvirno 46% v programe za pridobivanje IKT kompetenc in več kot 80% starejših od 45 let s pomanjkanjem kompetenc.
- Financiranje informiranja in svetovanja ter ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja, in sicer pred vključitvijo, med in po končanem izobraževanju oziroma usposabljanju, ki vključuje tudi postopke ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja. Svetovanje se izvaja za zaposlene, ki potrebujejo dodatna usposabljanja, kvalifikacije ali prekvalifikacije, zaradi potreb na trgu dela in delovnem mestu. Do leta 2018 je bilo v svetovalno dejavnost vključenih 10.846 zaposlenih. Hkrati se spodbuja razvojna in strokovna podpora izvajalcem teh dejavnosti.
- Sofinanciranje stroškov izobraževanja za osebe, ki pridobijo srednješolsko izobrazbo, pri čemer imajo prednost tisti, ki nimajo pridobljene triletne srednješolske izobrazbe in so stari 45 let in več. Povračilo stroškov šolnin je do konca leta 2018 prejelo 898 odraslih.
- Podpora projektom promocije, animacije in učne pomoči. Vključujejo povečevanje zavednosti o pozitivnih vplivih izobrazbe, animacije za vključevanje v nadaljnjo usposabljanje in krepitve sodelovanj med deležniki ter učne pomoči s tehnikami učenja.
- Izpopolnjevanje za nadaljnje poklicno izobraževanje in usposabljanje. S projektom se promovira nova oblika nadaljnega poklicnega izobraževanja med podjetji in zaposlenimi, s čimer bomo prispevali k hitrejši nadgradnji kompetenc zaposlenih in s tem večji konkurenčnosti posameznih podjetij. Končni cilj projekta je dvigniti praktično usposobljenost posameznikov na trgu dela ter uskladiti ponudbo izobraževanja s potrebami trga dela.

Podporo navedenim ukrepom daje zakon o izobraževanju odraslih (ZIO-1) iz 2018. Zakon opredeljuje javno službo na področju izobraževanja odraslih in vzpostavlja mrežo javnih organizacij za izobraževanje odraslih, kar bo omogočilo stabilno in predvidljivo finančno okolje za izvajalce javne službe v izobraževanje odraslih, kar bo imelo vpliv na večje vključevanje odraslih v vseživljenjsko učenje in izobraževanje, vključno z nižje izobraženimi odraslimi s pomanjkanjem kompetenc za delo iz aktivno življenje (dvig ravni pismenosti, pridobivanje temeljnih zmožnosti in splošne izobraženosti).

2.5. Pravičnejši davčni sistem

Prestrukturiranje davčnih bremen v smeri razbremenitve stroškov dela in povečanja razpoložljivega dohodka je ena izmed pomembnih prioritet vlade v letu 2019. Znotraj davčne politike zasledujemo in podpiramo temeljna načela, ki temeljijo na zagotavljanju predvidljivega, preprostega in stabilnega poslovnega okolja za razvoj uspešnega slovenskega gospodarstva. Glavni cilj davčne reforme je v tem, da bi imeli zaposleni višje neto dohodke in da bi bil slovenski trg dela mednarodno bolj konkurenčen.

Pri pripravi ukrepov **za razbremenitev dela** smo zasledovali osrednji cilj, to je splošna razbremenitev vseh zavezancev za dohodnino. Zato so predlogi pripravljani v smeri zvišanja splošne in dodatne splošne olajšave ter spremembe dohodninske lestvice tako pri stopnjah kot pri mejah dohodninskih razredov. Dodatno se predlaga razbremenitev regresa z dohodnino in prispevki za socialno varnost do višine 100 % povprečne plače ter se zvišuje meja razbremenitve (s 100 % na 150 % povprečne plače) z dohodnino za dohodke iz naslova dela plače iz poslovne uspešnosti.

Navedenih ukrepov v smeri razbremenitve plač in s tem izboljšanja konkurenčnega položaja gospodarstva ne bo mogoče uresničiti enostransko, temveč bo potrebno k temu izzivu pristopiti s prestrukturiranjem davčnih dajatev, torej s pripravo ukrepov za nadomestitev izpada na čim bolj nevtralen način. Ukrepe v smeri nadomestitve izpada je vlada predlagala v smeri povečanja obremenitve kapitala oz. v smeri ukrepov, ki bodo najmanj ogrozili konkurenčnost slovenskega ekonomskega prostora.

Na eni strani se je upoštevalo mednarodno primerjavo obremenitev z davki in prispevki, na drugi strani pa zasledovanje cilja ohranjanja zunanje konkurenčnosti podjetij in gospodarstva. Ukrepe v smeri nadomestitve izpada smo iskali v smeri povečanja obremenitve kapitala. Predlagano je zvišanje stopnje davka na dohodke iz kapitala (dividende, obresti in dobički iz kapitala) in na dohodke, pridobljene iz oddajanja premoženja v najem. Poleg tega pa sta na področju obdavčitve pravnih oseb nadalje predvidena dva ukrepa, to sta (1) uvedba minimalne obdavčitve v višini 5 %, ki zasleduje cilj, da vsak zavezanec, ki v tekočem davčnem obdobju ne izkazuje davčne izgube, plača vsaj nekaj davka, in hkrati preprečuje izmikanje plačevanju davka, in (2) dvig stopnje davka od dohodkov pravnih oseb. Ti ukrepi ne pomenijo poslabšanja konkurenčnega položaja Slovenije niti ne zmanjšanja njenega razvojnega potenciala; še vedno namreč ostajajo v veljavi vse ključne davčne olajšave - tako olajšava za investiranje, kot tudi olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj - ki imajo pomembno vlogo v razvojnem potencialu podjetja, ob tem, da sama višina statutarne stopnje ne vpliva bistveno na konkurenčnost poslovnega okolja.

Novi davek na nepremičnine bo temeljil na rešitvah v smeri enakomerne porazdelitve davčnega bremena. Kot pomemben del priprave prenove sistema obdavčitve nepremičnin že poteka izvedba novega cikla množičnega vrednotenja nepremičnin ter zagotavljanje potrebnih kakovostnih podatkov zanj. Davek na nepremičnine, ki izhaja iz posplošene tržne vrednosti nepremičnine, predstavlja pomemben finančni vir delovanja lokalnih skupnosti, pomembna pa je tudi njegova podpora funkcija drugim politikam države in lokalnih skupnosti (stanovanjski, socialni, prostorski, ipd.). V primerjavi s sedanjim sistemom obremenitve nepremičnin zlasti z nadomestilom za uporabo stavbnega zemljišča davek na nepremičnine prinaša transparentnost

in celovitost obdavčitve ter bolj enakomerno porazdelitev davčnega bremena, kar pozitivno vpliva na stabilnost financiranja občin, učinkovito uporabo nepremičnin, zagotavljanje pravne varnosti lastnikov nepremičnin ter krepki zaupanje v investicije v nepremičnine.

Ukrepi administrativne poenostavitve ter izboljšanja učinkovitosti pobiranja javnih dajatev se bodo nadaljevali tudi v prihodnje. Prav tako načrtujemo ukrepe v smeri večje stopnje digitalizacije ter aktivnosti v smeri preprečevanja zlorab in izogibanj plačevanja davkov.

Z izvajanjem nadzora na terenu bo FURS odpravljal sivo ekonomijo, tudi v usklajenih akcijah z drugimi inšpekcijami ter odpravljaj negativne učinke davčnih utaj in socialnih goljufij. Znotraj tega bo podrobneje obravnavano tudi poslovanje s tujino.

Za moderno poslovno okolje tudi na davčnem področju potrebujemo ukrepe v smeri informatizacije postopkov in enostavnosti izpolnjevanja obveznosti plačil javnih dajatev, kar se bo primeroma zagotavljalo z uvedbo mobilnih aplikacij za različne skupine zavezancev ter s prenovo davčnih in carinskih IT sistemov. S preprečevanjem zlorab na področju plačevanja javnih dajatev preko zavarovanja davčnih obveznosti pa bomo na dolgi rok vplivali na zmanjševanje zatečenega davčnega dolga in neposredno preprečevali nastanek novega davčnega dolga. Znotraj teh ukrepov bo v prihodnjem obdobju, poleg organizacijskih ukrepov, Slovenija pripravila tudi vse potrebno za prenos določb direktive o določitvi pravil proti praksam izogibanja davkom.

2.6. Infrastruktura in investicije

Investicije so eden od pogojev za enakomeren razvoj Slovenije in omogočajo primerno oskrbo gospodarstva ter mobilnost prebivalstva. Z visokim multiplikativnim učinkom na gospodarsko rast so predvidene predvsem investicije na področjih železnic in cestnega omrežja ter spodbujanja trajnostne mobilnosti in učinkovite rabe (obnovljivih) virov energije.

Med prioritetskimi železniškimi projekti so investicije na TEN-T omrežju, med drugim izgradnja drugega tira železniške proge Divača–Koper, nadgradnja proge Zidani most–Celje in Maribor–Šentilj, nadgradnja vozlišča Pragersko, obnova železniškega predora Karavanke in druge. V letu 2018 je bila gradbeno zaključena modernizacija kočevske proge, kjer bo v aprilu 2019 po 10 letih ponovno vzpostavljen tovorni promet do Kočevja, vzpostavitev potniškega prometa pa je po skoraj 50 letih predvidena sredi leta 2019. Poleg zmožljive javne železniške infrastrukture je pomemben ukrep tudi nakup 25 novih vlakovnih kompozicij za kvalitetnejše izvajanje obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov. V letu 2018 je bil uspešno zaključen javni razpis, ki bo omogočil prve dobave sredi leta 2019, naslednja dobava pa je predvidena v začetku leta 2020. To je osnova za boljši izkoristek modernizirane železniške infrastrukture ter temelj za učinkovito integracijo javnega potniškega prometa.

Na področju cestne infrastrukture se bo zagotavljal stabilen in bolj enakomeren obseg investicij. Z Načrtom vlaganj v promet in prometno infrastrukturo za obdobje 2018–2023 se tudi v prihodnje ohranja vlaganja na nivoju iz leta 2018. Največ za investicijsko vzdrževanje, ureditve, preplastitve in obnove cest, sanacije križišč, rekonstrukcije in modernizacije cest,

geotehnične projekte, novogradnje cest in gradnjo obvoznic, ureditev kolesarskih površin ter sanacije brežin, zidov in plazov.

Konec leta 2018 je bil dokončan še zadnji del avtoceste med Draženci in mednarodnim mejnim prehodom Gruškovje. V letu 2018 je bilo vzpostavljeno elektronsko cestninjenje za tovorna vozila. Načrtuje se začetek gradnje druge cevi avtocestnega predora Karavanke, ki ga tehnično nadzirata in upravljata obe državi, Slovenija in Avstrija. Sodoben *avtocestni križ*, ki je med sabo povezal slovenske regije, se bo nadgrajeval s projekti razvojnih osi. Tretja razvojna os pomeni prometno povezavo, ki bo v prihodnosti potekala od severne proti jugovzhodni Sloveniji (od meje z Avstrijo do meje s Hrvaško). Del povezave sta tudi odseka od avtoceste A2 pri Novem mestu do priključka Maline ter od priključka Šentrupert na avtocesti A1 do priključka Slovenj Gradec jug.

Sistemske rešitve za trajnostno mobilnost se bodo izvajale na podlagi pripravljenih celostnih prometnih strategij. Mesta zagotavljajo povezavo med celostnimi prometnimi strategijami in trajnostnimi urbanimi strategijami. Glede na specifične potrebe posameznih območij so pripravljeni projekti in ukrepi na področju peš in kolesarskega prometa ter zmanjšanje števila vozil v mestnih središčih z izgradnjo P+R ter njihovimi povezavami z mestnimi središči z javnim potniškim prometom.

Pomembna so tudi vlaganja v ostale ukrepe in oblikovanje pametnih informacijskih sistemov, sistemov upravljanja prometa in spodbujanje upravljanja mobilnosti. Na ta način bo Slovenija prispevala tudi k doseganju cilja 10 % rabe OVE v prometu in izkoriščanju razvojnega potenciala, ki ga ponuja to področje. Skladno s Strategijo za razvoj infrastrukture za alternativne vire energije so ukrepi usmerjeni v zagotavljanje spodbud in subvencij za polnilno infrastrukturo in povečanja števila vozil na električni pogon. Za polnilnice in vozila na vodik se bo pripravil demonstracijski projekt.

Na področju integriranega javnega potniškega prometa je v letu 2019 načrtovana sprememba Zakona o prevozih, na podlagi katerega se bo ustanovil Upravlavec IJPP (integriranega javnega potniškega prometa), ki bo upravljal prevoze potnikov v železniškem prometu in medkrajevne avtobusne linijske prevoze ter jih usklajeval s prevozi v mestnem prometu. Uvedene bodo enotne vozovnice za vse uporabnike javnega potniškega prometa.

Za javna letališča za mednarodni zračni promet so v pripravi prostorski akti, ki bodo omogočili razvoj in širitev letališke dejavnosti na letališčih Jožeta Pučnika Ljubljana, Edvarda Rusjana Maribor in Portorož.

Prednostne naloge na področju pomorstva predstavljajo vlaganja v nadaljnji razvoj koprskega tovornega pristanišča in zagotavljanje višjega nivoja varnosti plovbe in varstva obalnega morja pred onesnaženji. Koprsko pristanišče dosega rekordne rezultate v ladijskem pretovoru, zato so vlaganja Luke Koper, d.d. usmerjena predvsem v zagotavljanje povečanih zmogljivosti kontejnerskega terminala, izgradnjo novega Ro-Ro priveza za avtomobile, skladiščnih in operativnih pogojev, ureditev novih vhodov v pristanišče, v funkciji razbremenitve prometa pri navezavi na javno infrastrukturo ter nadgradnjo obstoječe infrastrukture in opreme. V kolikor bodo investicije izvedene po planu ter pravočasno vzpostavljena dodatna železniška povezava Koper–Divača bo pretovor predvidoma presegel 35

mio ton v letu 2030. V teku je projekt nakupa nepremičnin na območju Uredbe o državnem prostorskem načrtu za celovito prostorsko ureditev pristanišča za mednarodni promet v Kopru, s ciljem da postanejo vsa zemljišča na območju koprskega tovornega pristanišča last RS.

Z namenom vzpostavitve sistema prioriternih investicijskih potreb v državi je bila ustanovljena nova enota za investicije, v sodelovanju s Službo EK za podporo pri strukturnih reformah. Ključni cilj je povezati ključne strateške dokumente (Strategijo razvoja Slovenije) in reformne programe (katere?) z dolgoročnim načrtom investicij. Naloga enote je priprava smernic za pripravo investicijske dokumentacije ter priprava smernic za analizo in presojo naložbenih projektov. Vsaka investicija, ki bo vključena v dolgoročni načrt investicij, bo preverjena z vidika uresničevanja dolgoročno zastavljenih ciljev države. Aktivnosti bodo zagotovile okvir za centralizirano ter na podlagi enotnih pravil in kriterijev izvedeno ocenjevanje projektov. Predvidoma bo enota z vidika ustreznosti in vzdržnosti vrednotila predloženo investicijsko dokumentacijo, pripravila predloge za pripravo projekta (v fazi pred študijo izvedljivosti); preverila, ali so potrebe in s tem povezani izzivi utemeljeni in predstavljeni na ustrezen način ter preverila vpliv projekta na dolg in saldo sektorja država. Nova vloga bo tudi svetovanje in predlogi glede optimalne strukture financiranja (n.pr. zasebna sredstva, finančni in drugi instrumenti na ravni EU in na nacionalnem nivoju.).

S takim posodobljenim pristopom bo imela Slovenija identificirane investicijske prioritete, strategijo investiciji, nabor potencialnih projektov z ustrežno pripravljeno in ocenjeno investicijsko dokumentacijo. Prioritete za realizacijo projektov bo določila vlada. Ker se bodo v prihodnje sredstva strukturnih skladov EU zmanjševala, uporaba finančnih instrumentov pa se bo povečala, mora biti Slovenija na nove izzive pripravljena.

2.7. Kapitalski trgi in viri za financiranje podjetij

CSR 2: Nadalje razvije alternativne vire financiranja za hitro rastoča podjetja.

Ukrepi za izboljšanje financiranja MSP, predvsem za razvoj alternativnih virov financiranja, ki so prispevali k dvigu produktivnosti, večji dodani vrednosti na zaposlenega v podprtih podjetjih in k ohranjanju delovnih mest ter odpiranju novih, so se nadaljevali v letu 2018:

- Slovenski podjetniški sklad je omogočil dostop do ugodnih finančnih virov v obliki subvencij za zagon podjetij, semenskega kapitala (konvertibilno posojilo, lastniški vložki) v kombinaciji z nepovratnimi sredstvi v obliki mentoriranja, usposabljanja in mreženja, mikrokreditov, garancij za bančne kredite s subvencijo obrestne mere.
- Slovenski regionalno razvojni sklad je omogočil dostop do ugodnih posojilnih virov, v manjši meri celo v kombinaciji z nepovratnimi sredstvi oz. samih nepovratnih sredstev (na območju, kjer živita avtohtoni narodni skupnosti).
- SID banka je iz posojilnih skladov za MSP dodeljevala ugodne kredite za poslovanje MSP, mikrofinanciranje, za zaposlovanje in investiranje ter RRI. Poleg tega je nadaljevala z izvajanjem t.i. »potrpežljivih posojil. V letu 2018 smo skupaj s SID banko razvili nove proizvode (posojila) za specifična področja: turizem, lesno predelovalna veriga,

internacionalizacija in naložbe. Poleg tega je SID banka delovala kot upravljavec sklada skladov (financiran iz sredstev ESRR in KS v skupnem znesku 253 mio EUR, operacija Finančni instrumenti 2014-2020), ki vključuje finančne instrumente za:

- raziskave, razvoj in inovacije (posojila, portfeljske garancije), 88 mio EUR,
- Mala in srednje velika podjetja (mikroposojila, portfeljske garancije, lastniško financiranje) (135 mio EUR),
- Energetska učinkovitost (posojila) (25 mio EUR) in
- Urbani in teritorialni razvoj (posojila) (5 mio EUR).

V letu 2018 so se izvajale pripravljalne aktivnosti; nadgradnja informacijskega sistema, priprava pravnih podlag in usmeritev, priprava finančnih instrumentov ter izbor finančnih posrednikov. Za leto 2019 je ključno nadaljevanje ukrepov iz leta 2018 ter izvedba finančnih instrumentov financiranih iz sklada skladov, saj je predvideno vplačilo druge tranše v sklad skladov do konca leta 2019 (63,25 mio EUR), kar bomo dosegli z:

- Izvedbo mikroposojil za MSP prek izbranih finančnih posrednikov (Slovenskega podjetniškega sklada in Primorske hranilnice),,
- Izvedbo posojil za RRI prek izbranega finančnega posrednika (SBER banke) in neposrednega izvajanja posojil za RRI SID banke,
- Z razvojem portfeljskih garancij za RRI in MSP ter
- Izvajanjem (kvazi)lastniškega financiranja prek izbranega finančnega posrednika s pričetkom izvajanja posojil za energetska učinkovitost in urbani razvoj (neposredno izvajanje SID banke)

Poleg tega je predvideno v letu 2019 zagotavljanje sredstev za spodbujanje RRI preko MGRT in SPIRIT. Trenutno se preučuje deset zelo aktualnih potencialnih domačih in tujih investicij, vlada je potrdila strategijo Mednarodni izzivi 2019–2020, ki opredeljujejo cilje in ukrepe za internacionalizacijo gospodarstva in privabljanje tujih investicij.

Podpora investicijam in projektom na področju kulture se nadaljuje. Namen je podpirati aktivnosti, ki spodbujajo uravnoteženo rast in konkurenčnost z odgovornostjo do prihodnjih generacij in njihovega naravnega in družbenega okolja. Osnovni cilj je spodbujanje investiranja v ohranitev in oživitev kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture ter s tem doseganje gospodarskega in trajnostnega razvoja, temeljne usmeritve sodobne družbe. Ministrstvo za kulturo načrtuje tudi sprejetje novega Zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe v kulturi.

Na ravni EU poteka **vzpostavitev unije kapitalskih trgov (CMU), katere namen je zagotoviti nove vire financiranja** predvsem za podjetniški sektor, znižati stroške zbiranja kapitala, izboljšati možnosti za vlagatelje po celotni EU ter olajšati čezmejna vlaganja. Nadalje je cilj teh aktivnosti poskrbeti za stabilnejši, odpornejši in konkurenčnejši finančni sistem EU. V ta sklop sodi tudi ustvarjanje pogojev za povečevanje obsega neposrednih tujih naložb. Slovenija je rangirana nizko po kazalcih razvitosti kapitalskega trga (tržna kapitalizacija družb v deležu BDP). Po začetni nagli rasti kapitalskih trgov v prvi etapi tranzicije so mnoge gospodarske družbe izstopile iz kotacije na organiziranem kapitalskem trgu, največ zaradi prevzemov in strateških povezav v mednarodnem okolju. Delnice podjetij v pretežni državni lasti pa so samo v omejenem obsegu uvrščene na organiziran kapitalski trg. Financiranje preko lokalnega kapitalskega trga je zelo omejeno in težavno. Tipični domači institucionalni vlagatelji, kot so

pokojninske družbe, zavarovalnice in skladi, pretežen del finančnih naložb vlagajo v tujino. Svetla izjema ob koncu leta 2018 je sočasna umestitev delnic in globalnih potrdil o lastništvu Nove Ljubljanske banke d.d. na Ljubljansko in Londonsko borzo vrednostnih papirjev.

Potrebno je pristopiti k **aktivnostim za oživitev kapitalskega trga**, ki obsega tako ukrepe na strani povpraševanja po investicijskih instrumentih (investicijskih naložbah) s strani vlagateljev kot na strani ponudbe teh instrumentov, bodisi v obliki dolžniških ali lastniških vrednostnih papirjev ter instrumentov podrejenega kapitala. Prav posebej bo potrebno razvijati tudi delovanje investicijskih skladov in alternativnih investicijskih skladov, ki ponujajo vlagateljem zanimive naložbene produkte. Na ta način bi postopno lahko prihranke varčevalcev, ki so trenutno naloženi pretežno v obliki hranilnih vlog v bančnem sistemu, usmerili tudi v druge naložbene instrumente in produkte.

Lastniško financiranje je bistveno za večanje obsega poslovanja podjetij in njihovo konkurenčnost, še posebej visoko tehnološka podjetja, ki rastejo hitro. V prihodnje bi bilo potrebno nameniti več pozornosti **alternativnim oblikam lastniškega financiranja**, hkrati pa tudi razvoju zagonskega trga za mala in srednja podjetja, za katera bo od srede leta 2019 uveljavljen poseben režim sorazmerne ureditve ponudbenega dokumenta v obliki prospekta EU za rast.

V Sloveniji se je v obliki tehnične pomoči, ki jo je pridobila Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP), avgusta 2018 začel izvajati **pilotni program podpore za uvrstitev malih in srednje velikih podjetij na borzo** (na podlagi Programa za podporo strukturnim reformam za obdobje 2017-2020). Njegov cilj je povečati zavedanje družb glede možnosti pridobivanja lastniškega in dolžniškega kapitala na slovenskem kapitalskem trgu. Želimo doseči, da bi se že v okviru tega programa uspešno izvedla uvrstitev vrednostnih papirjev izdajateljev, ki se do tedaj še niso posluževali tovrstnega vira financiranja, na organiziran trg vrednostnih papirjev, v nadaljevanju pa tudi, da bi se pilotni program kot dobra praksa prakticiral oz. izvajal.

Slovenija je v sodelovanju z Evropskim investicijskim skladom (EIF) in SID banko pristopila v **regionalni Centralno evropski sklad za financiranje hitro rastočih podjetij z instrumenti podrejenega kapitala**. Prve izkušnje so ugodne, zato bo vlada delovala v smeri povečevanja potenciala tega investicijskega sklada v naslednjih letih, predvsem iz kohezijskih sredstev. Ena od nadaljnjih oblik lastniškega financiranja so tudi viri finančnih institucij, ki so specializirane za lastniške oblike financiranja podjetij. V tem okviru velja omeniti zlasti investicijske sklade, ki je kolektivni naložbeni podjem, katerega edini namen je, da zbira premoženje fizičnih in pravnih oseb in ga v skladu z vnaprej določeno naložbeno politiko nalaga v različne vrste naložb, v izključno korist imetnikov enot tega investicijskega sklada. Investicijski sklad, ki javno zbira premoženje, se lahko oblikuje kot odprti investicijski sklad (vzajemni sklad, alternativni vzajemni sklad, krovni sklad) oziroma ustanovi kot zaprti investicijski sklad (investicijska družba). Oblike, namenjene profesionalnim vlagateljem, niso posebej določene, v praksi se kot preferenčna oblika pojavlja ločeno premoženje brez pravne subjektivitete. V bližnji prihodnosti bo veljalo še posebno pozornost posvetiti krepitvi razvoja investicijskih skladov, ki lahko privabijo naložbe različnih finančnih vlagateljev, so profesionalno upravljani in so lahko nosilec prestrukturiranja in konsolidacije posameznih sektorjev gospodarstva, kot je npr. turizma, visoko inovativnih tehnoloških podjetij in grozdov v dobaviteljskih verigah.

Krepitev segmenta alternativnih investicijskih skladov, še posebej pa skladov zasebnega kapitala in nepremičninskih skladov, je smiselna. Agencija za trg vrednostnih papirjev tako izvaja preko Programa za podporo pri strukturnih reformah tudi projekt »Možnosti krepitve segmenta alternativnih investicijskih skladov«. Potencialni izstopi preko prve javne ponudbe delnic bi na sekundarni trg vrednostnih papirjev pripeljali nove izdajatelje. Zasebni nepremičninski skladi so v razvitih državah nepogrešljiv igralec zlasti na trgu graditve in oddajanja nepremičnin. Z razvojem navedenih alternativnih naložbenih segmentov bi se pomembno razširile tudi možnosti za proti ciklično diverzifikacijo naložb pokojninskih skladov, kot potencialnih vlagateljev v ta segment.

Poleg ustrezne ponudbe finančnih instrumentov in krepitve vloge profesionalnih upravljavcev je zelo pomembno zagotoviti tudi zadostno povpraševanje po njih. V tem okviru enega ključnih virov predstavljajo močni domači institucionalni vlagatelji, v prvi vrsti pokojninski skladi, kjer je tudi priložnost za demografski rezervni sklad, in zavarovalnice. **Spodbude dopolnilnega in dodatnega pokojninskega zavarovanja** so ključni sestavni del razvoja finančnih trgov.

2.8. Upravljanje državnega premoženja

CSR 2: Izvede privatizacije v skladu z obstoječimi načrti.

Slovenski državni holding (SDH) je kot centralizirani upravljavec kapitalskih naložb države od leta 2013, ko je državni zbor sprejel seznam 15 družb za privatizacijo in v letu 2015 še Odlok o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države, prodal kapitalske naložbe države v 24 družbah, vključujoč Novo Ljubljansko banko (NLB). Poleg tega je KAD v letu 2018 prodal svoj delež v družbi Gorenje strateškemu kupcu. Iz naslova izvedenih privatizacij od leta 2013 je državni proračun prejel skupno 1.043 milijarde evrov kupnin.

Z začetkom kotacije delnic NLB na Ljubljanski borzi in Londonski borzi dne 14. 11. 2018 je SDH zaključil prvi korak privatizacije NLB. S tem RS izpolnjuje tudi prvi del zavez do Evropske komisije v zvezi s privatizacijo NLB, ki so bile dane kot posledica državne pomoči NLB v letu 2013 (in so bile spremenjene v letu 2018). V postopku IPO je bilo prodanih 65 % delnic NLB. Do konca leta 2019 bo skladno z zavezami RS do Evropske komisije prodan še preostanek delnic do 75 % minus ena delnica. Skladno z zavezami do Evropske komisije ob dokapitalizaciji Abanke, je SDH že začel prodajni postopek 100 % lastniškega deleža Republike Slovenije v Abanki, ki ga bo zaključil najkasneje do 30. 6. 2019.

Primarna naloga SDH je zagotavljanje pogojev za aktivno upravljanje naložb v skladu s strategijo in letnimi načrti upravljanja kapitalskih naložb. Ključni cilj upravljanja kapitalskih naložb države je ustvarjanje donosa kapitalskih naložb države v višini 8 % na knjigovodsko vrednost kapitala leta 2020. V poslovnem letu 2017 je SDH bistveno izboljšal poslovne izide družb v državni lasti. Skupna donosnost kapitala naložb Republike Slovenije in SDH je v letu 2017 znašala 6,5 %. Poslovno leto 2017 je bilo uspešno tudi z vidika dividend, saj je bilo v proračun države v letu 2018 vplačano za 446,9 mio evrov dividend. Napredek novega sistema korporativnega upravljanja družb v državni lasti, vzpostavljenega v letu 2015, je iz navedenih

podatkov očiteno, saj je pred tem v letu 2014 donos naložb v upravljanju SDH znašal 1,8 %, Republika Slovenija pa je iz tega naslova prejela 130,7 mio evrov dividend.

Cilj Republike Slovenije je nadaljevanje krepitve strokovnosti, preglednosti, gospodarnosti in učinkovitosti sistema korporativnega upravljanja družb v državni lasti, povečevanje njihove donosnosti in nadaljevanje zastavljenih privatizacijskih postopkov. To se bo zagotovilo z implementacijo vladnega programa za krepitev integritete in transparentnosti, posodobitvijo kodeksa korporativnega upravljanja družb v državni lasti, uveljavljanjem mednarodnih smernic dobre prakse in po izkazani potrebi s spremembami ali dopolnitvami normativnih podlag sistema korporativnega upravljanja družb v državni lasti.

2.9. Učinkovito upravljanje v javnem sektorju

Upravljanje z zaposlenimi v javnem sektorju je zaradi spreminjanja demografske strukture v smeri vse večjega deleža starejših javnih uslužbencev in sprememb na trgu dela, ki jih prinaša digitalizacija vse bolj pereča tema. Zato bomo v letih 2019 - 2020 posebno pozornost namenili projektu internega trga dela, vzpostavitvi kompetenčnega modela, usposabljanju javnih uslužbencev in izboljšavam v plačnem sistemu, s katerimi zasledujemo cilje Strategije razvoja javne uprave v obdobju 2015 do 2020.

S projektom »Interni trg dela, znanja in priložnosti v organih državne uprave« bomo na delovnih mestih zagotovili ljudi, ki s svojim znanjem in izkušnjami prispevajo k učinkovitemu delovanju organizacije, kar bo podlaga za vertikalno in horizontalno mobilnost javnih uslužbencev in bo omogočalo večjo motivacijo, delovno učinkovitost zaposlenih in odzivnost državne uprave.

Z uvedbo kompetenčnega modela v organe državne uprave bomo prispevali k učinkovitemu upravljanju zaposlenih, ki vodi v profesionalizacijo in krepitev usposobljenosti javnih uslužbencev, kar se bo odražalo v učinkovitejšem delu in kakovostnejših javnih storitvah. Kompetenčni model bo omogočal povezavo vizije, poslanstva in vrednote uprave z delom posameznika. Z modelom bodo določene temeljne, vodstvene in delovno specifične kompetence, uvedena usposobitev vodij za prepoznavanje in presojanje kompetenc javnih uslužbencev, usposobitev kadrovske strokovnjakov za uporabo kompetenčnega modela in izdelan Katalog kompetenc in priročnik za kadrovice/vodje za uporabo kompetenčnega modela.

Za dvig usposobljenosti javnih uslužbencev za večjo učinkovitost, kakovost dela in osebni razvoj posameznika bomo dali prednost usposabljanjem s področja dviga digitalne pismenosti javnih uslužbencev, dvigu vodstvenih kompetenc za vodje vseh nivojev v javnem sektorju ter specifično usposabljanje zaposlenih za potrebe predsedovanja Slovenije Svetu EU 2021.

Na področju plač v javnem sektorju bomo dali poudarek vzpostavitvi večje povezanosti plačila dela z rezultati dela, večjo avtonomijo managementa pri določanju plače in zmanjšanjem razlik v osnovnih plačah javnih uslužbencev za opravljanje istega dela. Prav tako bomo v sodelovanju s socialnimi partnerji proučili določbe Zakona o sistemu plač v javnem sektorju in Kolektivne pogodbe za javni sektor, ki se nanašajo na ureditev redne delovne uspešnosti in v

soglasju z njimi skušali oblikovati objektivne kriterije, ki bi po eni strani poenostavili postopek nagrajevanja delovne uspešnosti, po drugi strani pa v večji meri dosegli namen, da so iz naslova delovne uspešnosti nagrajani javni uslužbenci, ki dosegajo nadpovprečne rezultate. Prav tako bomo dali večji poudarek na usposabljanju vodstvenih delavcev in predstojnikov za učinkovito vodenje kadrovske politike. Pripravljen bo pregled sistemov napredovanj v plačne razrede in nazive v javnem sektorju in nasploh sistemov kariernega napredovanja, na osnovi česar bodo ugotovljene morebitne neupravičene razlike med dejavnostmi in znotraj dejavnosti ter razlik v plačah, ki izvirajo iz tega naslova. Ker je izjemnega pomena zagotavljanje transparentnosti plačnega sistema in vseh vrst izplačil, bomo nadaljevali in po potrebi nadgradili informacijski sistem za podporo javne objave plač. Nadaljevali bomo z usklajevanjem s sindikati javnega sektorja v zvezi z realizacijo zavez iz dogovora in stavkovnih sporazumov, med katerimi so tudi pogajanja o odpravi še preostalih varčevalnih ukrepov. O temeljnih vprašanjih s področja uslužbenske zakonodaje in sistema plač v javnem sektorju bo potrebno soglasje reprezentativnih sindikatov javnega sektorja in vlade. V zvezi s tem se vlada zavezuje doseči najvišjo možno stopnjo usklajenosti z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja in predlog zakonodaje poslati v zakonodajni postopek s priloženo izjavo o stopnji usklajenosti.

Vzpostavitev digitalne platforme za državljane, javni sektor in gospodarstvo, ki povezuje med seboj cilje Strategije razvoja javne uprave 2018 – 2019 se nadaljuje tudi v letu 2019.

Izgrajen oblačni ekosistem bosta sestavljala dva oblaka:

- Državni računalniški oblak (DRO) je bil vzpostavljen 2015 in predstavlja računalniško infrastrukturo za državno upravo in
- Razvojno inovativni oblak (RIO), s katerim bomo vzpostavili razvojno okolje za zagonska podjetja, inovatorje, raziskovalce, študente, dijake, posameznike, nevladne organizacije in javne institucije.

Z Razvojno inovativnim oblakom (RIO) bo vzpostavljeno razvojno okolje za zagonska podjetja, raziskovalne organizacije, izobraževalne organizacije, raziskovalce, inovatorje, študente, dijake, itd. Vsi naštetih bodo lahko, z uporabo skupne razvojno naravnane infrastrukture IT in v povezavi z državnim jezerom podatkov, uresničevali svoje zamisli predvsem v povezavi z odprtimi podatki, pametnimi mesti, pametnim merjenjem in internetom stvaridemo. S tem bomo v državi pospešili razvoj novih, inovativnih, integriranih, polno funkcionalnih, uporabniško prijaznih e-storitev, informacijsko telekomunikacijskih rešitev in storitvenih platform, ki bodo izkoristile in povezale prihodnji internet, računalništvo v oblaku, odprte javne in raziskovalne podatke, masovne podatke, mobilne tehnologije in internet stvari.

Namen vzpostavitve Razvojno inovativnega oblaka (RIO) ni, da bi konkuriral ponudnikom javnih oblakov pri njihovih iniciativah na področju brezplačne uporabe oblačnih storitev za zagonska podjetja, temveč da bi premoščal vrzel med začetnim stanjem razvoja zagonskih podjetij in ciljno zrelostjo na področjih razvoja kompetenc, uvajanja agilnih metodologij, obvladovanja kibernetike / informacijske varnosti in uporabe sodobnih oziroma zadnjih tehnoloških trendov razvoja informacijskih rešitev.

V letu 2019 bomo za vzpostavitev Razvojno inovativnega oblaka (RIO) pripravili investicijsko dokumentacijo, analizo trga, izvedli bomo prva javna naročila, sklenili pogodbe za izvajanje začetnih del.

Načrt centralizacije ravnanja nepremičnega premoženja je bil z letom 2017 v celoti realiziran in s tem nadzor nad stroški ravnanja z nepremičnim premoženjem države, njihovo optimizacijo ter realno načrtovanje. V letu 2017 je bilo iz naslova centralizacije prihranjenih okoli 3 milijonov evrov ter na podlagi ravnanja s stvarnim premoženjem ustvarjenih za skoraj 3 milijone evrov prihodkov. Sredstva, ki se ustvarijo s prihodki od ravnanja s stvarnim premoženjem, znižanjem najemnin in zniževanjem tekočih in obratovalnih stroškov, se namenijo za ureditev/sanacijo poslovnih prostorov, ki jih državni organi že uporabljajo ali pa jih bodo s preureditvijo in sanacijo lahko ponovno pričeli uporabljati, ter na ta način nižali stroške in ustvarjali prihranke.

V prihodnje se bo nadaljevalo izvajanje sanacij objektov in selitve organov v skupne prostore in oblikovanje upravnih centrov na teritorialni ravni, s čimer bo nadalje zasledovan cilj racionalizacije poslovanja ter z aktivnostmi za vzpostavitev spletnega portala za prodajo in oddajo nepremičnin, s čimer bo vzpostavljen centralni trg nepremičnin za interni trg, deloma pa bo namenjen tudi zunanji zainteresirani javnosti.

2.10. Centralizacija javnega naročanja

CSR 2: Izboljšša konkurenco, profesionalizacijo in neodvisen nadzor na področju javnih naročil.

V postopkih oddaje javnih naročil so v letu 2018 naročniki z uporabo elektronske dražbe oddali 111 naročil (sklopov). Ocenjen razlika med prvotno prejetimi ponudbami in oddanimi naročili v poprečju znaša 19 odstotkov, od ocenjenih vrednosti pa so te nižje za približno 13 odstotkov.

V letu 2018 je bil vzpostavljen sistem elektronskega javnega naročanja (eJN), ki je prinesel večjo transparentnost (javno odpiranje ponudb vsem na voljo neposredno), prav tako je bil nadgrajen eDosje za enostavnejše pridobivanje podatkov iz uradnih evidenc in preverjanje izločitvenih razlogov tudi v času izvajanja pogodb. Sistem eJN uporablja 10.200 registriranih uporabnikov. V letu 2019 posamezni moduli obstoječega sistema združeni v celovit sistem in v okviru katere bodo vzpostavljene dodatne povezave in izmenjave podatkov med posameznimi deli sistema (interni postopki, elektronska oddaja ponudb, elektronske dražbe) in zunanjimi sistemi (portal javnih naročil, MFERAC, SPIS), z namenom povečanja transparentnosti, poenostavitve postopkov in zmanjšanja stroškov oddaje javnih naročil.

Na področju javnega naročanja je bil v maju 2018 pripravljen in sprejet Akcijski načrt na področju profesionalizacije javnega naročanja s podrobnimi ukrepi in kratko ter srednjeročnimi cilji, s ciljem večje kakovosti in učinkovitosti sistema javnega naročanja. V letu 2019 bo ministrstvo pristopilo k analizi sistema javnega naročanja z različnimi deležniki, v prvi polovici leta pa pripravila izhodišča in osnutek sprememb Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja. Posebno pozornost bomo namenili tudi spodbujanju in učinkoviti implementaciji strateškega javnega naročanja, spoštovanju predpisov s področja urejanja delovnih razmerij, socialnim kriterijem in rešitvam, ki bodo onemogočale socialni dumping.

2.11. Zmanjšanje zakonodajnih bremen

CSR 2: Zmanjša ovire za vstop na trg z revizijo regulacije proizvodnih trgov in zmanjšanjem upravnega bremena.

Stabilno in zakonodajno in poslovno okolje se zagotavlja skozi permanentno izvajanje projekta Stop birokraciji. Enotna zbirka ukrepov se dopolnjuje z novimi predlogi s strani gospodarstva ali državljanov, v letu 2017 se je dodatno uvrstilo 43 ukrepov, pri čemer so resorji povečali realizacijo obstoječih ukrepov za dodatnih 6 % in trenutna realizacija znaša 65 %. Prav tako smo vpeljali sistematično izvajanje evalvacij učinkov ukrepov iz enotne zbirke ukrepov, in sicer smo ocenili učinke na 9 ukrepih za zmanjševanje zakonodajnih bremen. Doseženi učinki se kažejo v višini 11 milijonov EUR razbremenitev za poslovne subjekte, državljane oziroma javno upravo.

V bodoče bomo posebno pozornost namenili izvajanju permanentnih usposabljanj javnih uslužbencev in predstavnikov gospodarskih združenj z vidika priprave predhodnih presoj na gospodarstvo, na vidik sodelovanja z javnostjo pri pripravi predpisov in na pripravo ex-post evalvacij predpisov. Aplikacijo MSP test bomo tudi v prihodnje na podlagi sprotnega preverjanja uporabniške izkušnje, tako zunanjih kot tudi notranjih uporabnikov, nadgrajevali in dopolnjevali skladno s prejetimi predlogi izboljšav uporabnikov.

V letu 2018 smo elektronsko podprli 10 novih postopkov za poslovne subjekte in jih objavili na portalu SPOT (e-VEM). Portal SPOT se redno nadgrajuje in izboljšuje, v prihodnjih letih pa bo deležen korenite vsebinske in tehnične prenovе.

Prehod na nov sistem upravljanja spletnih vsebin načrtujemo v letu 2019. Izvedli bomo popis postopkov, pripravo specifikacij za javno naročilo, prenovo postopkovnega dela portala SPOT in vzpostavitev najmanj petih novih postopkov, pri čemer želimo digitalizirati tiste postopke, ki bodo imeli največji učinek na poslovanje poslovnih subjektov. Letos bo za referente in svetovalce SPOT vzpostavljena sodelovalna platforma, ki jim bo omogočila lažji prenos informacij in izkušenj.

V letu 2019 bomo objavili osrednje spletno mesto državne uprave, na katerega bomo prenesli predstavitevne vsebine iz cca. 200 obstoječih spletišč državne uprave GOV.SI. Uporabnik bo preko enega mesta na enostaven način prišel do celostnih informacij o državni upravi in njenih storitev, ki pa bodo objavljena na storitvenih portalih.

2.12. Učinkovit pravosodni sistem

Za krepitev učinkovitosti sodstva se pripravlja reorganizacija mreže sodišč, ki bo slonela na dveh osrednjih stebrih, in sicer na uvedbi enovitega prvostopenjskega sodnika in vzpostavitvi enotnega sodnega okrožja na prvi stopnji. Namen optimizacije mreže sodišč je strankam sodnih postopkov zagotavljati enako varstvo pravic tako po času kot tudi po vsebini in hkrati ohranjati učinkovit dostop do sodišča, omogočiti povečanje strokovnosti dela sodstva in poenotenje

sodne prakse, povečanje odgovornosti sodstva, učinkovitejši boj proti organiziranemu in gospodarskemu kriminalu, terorizmu, korupciji, vzpostaviti učinkovitejše vodenje in organizacijo poslovanja sodišč, z enakomernejšo porazdelitvijo sodnih zadev povečati učinkovitost in znižala stroške dela ter racionalizirati stroške poslovanja sodišč vključno s stroški, povezanimi s prostorskimi potrebami sodišč.

Predvidene sodno-upravne rešitve bodo zmanjšale administrativne obremenitve in omogočile prihranke zlasti na organizacijski in logistični ravni, posredno pa vodile k dvigu produktivnosti. Glede obsega in načina izvedbe optimizacije mreže sodišč usklajevanja še potekajo, zbiranje predlogov pa je predvideno do jeseni 2019.

Uvedba elektronskega poslovanja pravosodja in prenova poslovnih procesov vodijo k izboljšanju učinkovitosti slovenskih sodišč in celotnega pravosodja, zmanjšanju sodnih zaostankov in s tem k zagotavljanju pravne varnosti ter enakosti pred sodišči. V letu 2019 je bila sprejeta novela Zakona o kazenskem postopku (ZKP-N). S predlogom novele se prenavljajo določbe, ki bodo omogočale e-poslovanje in e-vročanje tudi v kazenskih zadevah. Med drugim predlog novele ureja tudi možnost podaje vloge za izdajo potrdila o nekaznovanosti v elektronski obliki v informacijski sistem e-sodstvo ter možnost vročanja potrdila na varen elektronski predal osebe. Neposredni prihranki bodo zlasti pri stroških sodnih postopkov ter zniževanja bremen za poslovno okolje, posredni pa skozi dvig produktivnosti.

Učinkovito pravosodje je namenjeno izvajanju aktivnosti spodbujanja in zagotavljanja kakovosti v pravosodju, prenove poslovnih procesov in izboljšanja usposobljenosti zaposlenih v pravosodju, prispevati k povečanju in izboljšanju učinkovitosti pravosodja kot celote. Izvedba aktivnosti stremi k cilju izboljšanja kakovosti pravosodnih procesov z optimizacijo vodenja postopkov in dvigom kompetenc zaposlenih v pravosodnem sistemu. V okviru omenjenega cilja bodo prenovljeni pravosodni poslovni procesi in dosežena višja usposobljenost zaposlenih v pravosodju.

V letu 2019 bo Slovenija izvajala aktivnosti, ki bodo prispevale k prenovi pravosodnih poslovnih procesov in višji usposobljenosti zaposlenih v pravosodju: nadgradnja, implementacija in vzpostavitev avdio vizualnih pripomočkov za lažje in hitrejše delo sodnikov in sodnega osebja, izboljšanje informacijskega sistema in procesov poslovanja državnega odvetništva in državnega tožilstva, razširitev informacijskega sistema URSIKS, nadgradnja informacijskega sistema za delo notarjev, izboljšanje mobilnosti državnega tožilca in državnega odvetnika, e-usposabljanje v zaporniški celici – pilotni projekt, identifikacija in implementacija orodij za promocijo izvajanja sodišču pridružene mediacije in izobraževanje zaposlenih v pravosodju. Ukrepi bodo pripomogli tudi k skrajševanju povprečnega časa sodnega postopka.

2.13. Občine

Za spremembo financiranja občin so predstavniki vlade in združenj občin novembra 2018 podpisali Dogovor o višini povprečnine za leto 2019. S tem dogovorom bodo občine lahko izvajale svoje naloge in pristojnosti, ki jim jih nalaga zakonodaja. Dogovor med vlado in združenji občin predvideva tudi, da bo vlada skupaj s predstavniki združenj občin v šestih

mesecih preučila spremembe področne zakonodaje na področju pristojnosti občin s ciljem zmanjšanja stroškov občin. Prevetritev nalog in pristojnosti občin bo šla predvsem v smeri presoje, ali gre nedvoumno za občinske pristojnosti, ali gre za obvezne ali izbirne naloge ter ali je njihovo izvajanje mogoče racionalizirati s spremembami predpisov ali načinov njihovega izvajanja.

Pri tem je bilo treba upoštevati tudi, da so proračuni občin pomemben del celotnih javnih financ države, kar pomeni, da je tudi pri načrtovanju financiranja občin treba upoštevati javnofinančne omejitve, kot jih nalaga spoštovanje fiskalnega pravila.

3. NAPREDEK PRI DOSEGANJU CILJEV EU 2020

3.1. Zaposlovanje

Stopnja delovne aktivnosti (20 – 64 let) se v zadnjih letih postopno povečuje in je v letu 2017 dosegla 73,4% v tretji četrtini leta 2018 pa že 75,9 % (cilj do leta 2020 je 75%).

Ukrepi aktivne politike zaposlovanja so usmerjeni k povečanju zaposljivosti ranljivih skupin na trgu dela (starejših, nižje in srednje izobraženih oseb, mladih in dolgotrajno brezposelnih). V letu 2018 je bilo vključenih v APZ več kot 31 tisoč brezposelnih oseb, kar je za 19,7 % več kot v letu 2017. Med vsemi vključenimi je bilo največ dolgotrajno brezposelnih (36,5 %), mladih do 29 let (30,2 %), starejših od 50 let (26,2 %) in nižje izobraženih (23,0 %). Delež vključenih brezposelnih starejših od 50 let in delež vključenih brezposelnih oseb z nizko izobrazbo, med vsemi vključenimi v APZ, se zadnje leta povečujeta. V letu 2018 se je v primerjavi z letom 2017 delež starejših, vključenih v programe APZ povečal za 2,9 odst. točk. Povečuje se tudi delež vključenih brezposelnih oseb z nizko izobrazbo, za 4,8 odst. točke med leti 2017 in 2018.

Za višjo zaposlenost dolgotrajno brezposelnih je bila v 2017 uvedena priprava posebnega integracijskega zaposlitvenega načrta. Pokritost dolgotrajno brezposelnih z integracijskim zaposlitvenim načrtom se v 2018 povečuje. Poleg tega udeležba dolgotrajno brezposelnih zavzema večji del vključitev v ukrepe aktivne politike zaposlovanja preteklih let (36,5% v 2018)

Povečuje se obseg ukrepov usmerjenih v zaposlovanje starejših. V zadnjih letih se izvaja več konkretnih ukrepov za spodbujanje zaposlovanja starejših v obliki subvencij ali zniževanja stroškov dela. Z novejšimi ukrepi pa se predvsem spodbuja prilagajanja podjetij starejšim zaposlenim. Na izzive staranja prebivalstva je bila v letu 2017 sprejeta strategija dolgožive družbe, ki podaja okvir za ukrepanje (zaposlenost oz. delovna aktivnost, zdravo in varno življenje vseh generacij, vključenost v družbo in oblikovanje okolja za aktivnost v celotnem življenju). Za njihovo usklajenost in spremljanje strategije bo skrbel na novoustanovljen Svet za medgeneracijsko sodelovanje, v začetku 2019 poteka intenzivna priprava akcijskih načrtov. Vsebinska akcijskih načrtov ter predvideni ukrepi bodo tudi obravnavani s socialnimi partnerji. V lanskem letu je bila sprejeta tudi Resolucije o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu 2018-2027. Izvedbeni dokumenti nacionalnega programa so triletni akcijski načrti, v

katerih bodo določeni konkretni ukrepi, izvajalci ukrepov, finančni viri, roki ter način spremljanja izvedbe ukrepov. V letu 2018 je bil sprejet akcijski načrt za obdobje od 2018 do 2020. Ukrepi za zagotavljanje visoke ravni varnosti in zdravja pri delu, preventive in dobro zdravje delavcev v celotni dobi delovne aktivnosti so nujen predpogoj za podaljševanje delovne dobe. Podaljševanje delovnega življenja je močno odvisno kvalitete delovnih pogojev od ustrezne prilagoditve delovnih mest in organizacije dela, vključno z delovnim časom in njegovimi omejitvami, dostopnostjo delovnih mest in intervencijami na delovnih mestih, namenjenih starejšim delavcem. Strategija predvideva tudi pripravo praktičnih smernic za ocenjevanje tveganj, s poudarkom na tveganjih, s katerimi se srečujejo določene skupine delavcev. Zagotavljanje kvalitetnih in dostojnih delovnih mest, v najširšem pomenu, bo glavno vodilo pri oblikovanju rešitev na tem področju.

Ob trenutni gospodarski rasti in izboljšanju razmer na trgu dela ter obstoječi demografski sliki pa se Slovenija sooča tudi s pomanjkanjem določene delovne sile, predvsem nizko in srednje kvalificirane. V ta namen Slovenija sklepa bilateralne sporazume na področju zaposlovanja s ciljnim državami in v skladu z akcijskim načrtom obstoječe Strategije delovnih migracij 2010-2020 uvaja enotni postopek za delovna dovoljenja; sprejem seznam deficitarnih poklicev, kjer ni predhodne kontrole trga dela v prihodnje pa bo potrebno sprejeti tudi ustrezne ukrepe za vzpostavitev pogojev za čim večje pokrivanje potreb po delavcih iz Slovenije in drugih držav EU. V letu 2018 se je pričelo z razpravami za pripravo vsebin Strategije ekonomskih migracij za obdobje 2020 – 2030, pri oblikovanju katere je sodelovanje socialnih partnerjev ključno.

3.2. Vlaganje v raziskave in razvoj

Slovenija je v obdobju 2017-2018 naredila znaten napor pri doseganju ciljev finančnega vlaganja v raziskave in razvoj. V primerjavi z letom 2016 so se načrtovana javna sredstva v letu 2018 nominalno povečala za okoli 70 milijonov evrov, kar je posledica povečanja nacionalnih sredstev in v polni meri začetega izvajanja Evropske kohezijske politike na tem področju, ki sledi prioritetam strategije pametne specializacije. Na področju povezovanja raziskav z gospodarstvom smo začeli z izvajanjem instrumentov evropske kohezijske politike, kjer sledimo prioritetam strategije pametne specializacije. Pri načrtovanju instrumentov je fokus na izboljšanju kapacitete javnih raziskovalnih organizacij za sodelovanje z gospodarstvom in povečanje njihove mednarodne konkurenčnosti, vključno z razvojem znanstvenih kadrov. Od približno 227,5 mio evrov razpoložljivih sredstev iz strukturnih skladov v obstoječi finančni perspektivi je okoli 75% že v izvajanju ukrepov, ki stremijo k znanstveni in tehnološki odličnosti, sodelovanju in povezovanju med raziskovalno sfero in gospodarstvom, povezovanju mladih raziskovalcev z gospodarstvom, izboljšanju raziskovalne infrastrukture.

Izvedena je bila evalvacija izvajanja Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije (RISS) in mednarodna evalvacija sistema, v okviru instrumenta EU PSF, ki bosta med drugim podlagi za sistemske spremembe na področju raziskav in razvoja. Predlagane zakonske rešitve bodo predmet usklajevanja z reprezentativnimi sindikati. Poglavitne rešitve predloga zakona bodo, ki bodo usmerjene v uresničevanje RISS:

- postopno doseganje javnih sredstev v višini 1% BDP in uvedbo dveh stebrov, institucionalnega in programskega financiranja;

- možnost nagrajevanja raziskovalcev do dvakratnika osnovne plače, če so za to zagotovljena sredstva, ki niso sredstva državnega proračuna;
- vzpostavitev Nacionalnega sveta za integriteto v znanosti z namenom obravnavanja etičnih vprašanj in ravnanj v znanstveno-raziskovalni dejavnosti;
- ureditev odprtega dostopa do raziskovalne infrastrukture na JRO;
- vzpostavitev pogojev za strateško načrtovanje in usmerjanje znanstveno-raziskovalne dejavnosti na najvišjem nivoju.

Predlog novega zakona na novo opredeljuje javno službo v znanstveno-raziskovalni dejavnosti na način, da le-ta predstavlja vso znanstveno-raziskovalno dejavnost, infrastrukturno dejavnost ter z njima povezani strokovno in podporno dejavnost, s katero javne raziskovalne organizacije v javnem interesu dolgoročno in kakovostno uresničujejo svoje temeljno poslanstvo in je lahko sofinancirana tako iz javnih kot tudi iz zasebnih sredstev.

V okviru vlaganja v raziskave in razvoj se spodbujajo tudi podjetja, da izdelke hitreje razvijejo. Ob tem so podprti projekti v katerih podjetja sama razvijajo nov izdelek, storitev ali proces in projekti, v katerih sodeluje konzorcij več podjetij in mednarodne projekte (cca. 15%). Spodbude za podjetja za razvojen aktivnosti in povezovanje z institucijami znanja se podeljujejo na javnih razpisih (SRIP, javni razpisi za RRI, javni razpis za pilotne demonstracijske projekte, Eureka),

Slovenija sodeluje v okviru Vanguard iniciative, ki bo našim podjetjem omogočila vključevanje v mednarodne pilotne projekte in s tem tudi v mednarodne verige vrednosti ter Climate KIC in KIC Raw Materials, ki delujeta v okviru EIT - Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo, z namenom uspešnega prehoda Slovenije v krožno gospodarstvo.

Posebna pozornost je namenjena razvoju slovenščine v digitalnem okolju. Jezikovne tehnologije so namreč v zadnjem desetletju pridobile izjemen potencial na praktično vseh področjih človekovega delovanja. Za preživetje in razvoj slovenščine so ključnega pomena. Za zagotovitev sistemov jezikovnih tehnologij za posamezni jezik je ključno, da obstajajo ustrezni jezikovni viri (korpusi, slovarji in leksikalne baze, govorne baze ...), ki morajo biti čim bolj odprti in prosto dostopni. Enako velja za zadevna orodja oz. aplikacije (npr. prevajalniki, semantične tehnologije, govorne tehnologije, črkovalnik in slovnični ter pravopisni pregledovalnik).

3.3. Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov

Vlada RS je v letu 2018 sprejela Tretje letno poročilo o izvajanju Operativnega programa ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP 2020). Poročilo podaja oceno doseganja emisijskih ciljev in pregled izvajanja ukrepov.

Tretje letno poročilo o izvajanju OP TGP 2020 kaže, da Slovenija letne cilje omejevanja emisij TGP iz sektorjev ne-ETS po Odločbi 406/2009/ES dosega in zaenkrat znatno presega. Emisije TGP v letu 2016 so bile za 9 % nižje od dovoljenih, kljub temu, da je bil že drugo leto zapored zabeležen trend njihovega povečanja. Po 2,3-odstotni rasti v letu 2015, je ta v letu 2016 znašala 5 %. Prve ocene za leto 2017 kažejo, da so bile te manjše za približno 2 odstotka, predvsem zaradi 3,4-odstotnega zmanjšanja iz prometa. Ocene doseganja nadaljnjih letnih ciljev po Odločbi 406/2009/ES še naprej ostajajo pozitivne.

Podatki iz spremljanja izvajanja OP TGP 2020 kažejo, da se je obseg naložb in izplačanih nepovratnih finančnih spodbud iz javnih sredstev za doseganje ciljev, nekoliko zmanjšal, medtem ko se je učinkovitost spodbud izboljšala.

Realizacija ukrepov zmanjševanja emisij TGP in učinkovitost javnofinančnih sredstev na zmanjševanje emisij TGP, gospodarsko rast in zaposlenost bo v prihodnje lahko precej večja, če se bo poleg izboljšane sodelovanja med deležniki vključenimi v ukrepanje dodatno okrepilo tudi kadrovske zmogljivosti.

Možnosti za nadaljnje zmanjševanje emisij TGP in doseganje ciljev se kažejo v vseh sektorjih. Izboljšanje učinkovitosti podnebnih politik bo odvisno tudi od uspešnosti nadaljnega vključevanja ciljev s področja nizkoogljične tranzicije v večsektorske in sektorske politike. Dodaten potencial predstavlja možnost vzpostavitve celovitega sistema za informiranje, izobraževanje, usposabljanje in ozaveščanje o problematiki podnebnih sprememb.

V letu 2019 se bo v Republiki Sloveniji pripravljalo dolgoročno podnebno strategijo do leta 2050. Glavni cilj dolgoročne podnebne strategije bo določiti ciljne vrednosti zmanjšanja emisij TGP v obdobju do leta 2050 skladno s Pariškim sporazumom. Sočasno bo v pripravi tudi celovit nacionalni energetske podnebni načrt ukrepov za doseganje emisijskih ciljev do leta 2030.

3.4. Povečanje rabe obnovljivih virov energije in Učinkovita raba energije

Kljub dosedanjim vlaganjem v **energetske** prenovi stavb, obnovljive vire energije (OVE) ter učinkovito rabo energije (URE) so potrebe po nadaljevanju tovrstnih vlaganj velike. Z obsežnimi vlaganji v prenovi stavbnega fonda se pričakuje pospešitev gospodarske rasti, ustvarjanje novih delovnih mest in zmanjšanje odvisnosti Slovenije od uvoza energentov.

Izvajajo se vzpostavljeni sistemi energetskih prenov stavb ožjega in širšega javnega sektorja, ki se sofinancirajo iz kohezijskih sredstev v obdobju 2014-2020. Z objavljenimi razpisi in povabili se spodbuja izvedba operacij v okviru energetskega pogodbeništva, ki omogoča večji obseg naložb z manj javnimi sredstvi za celovite energetske prenovi javnih stavb. V letu 2018 so bili objavljeni javni razpisi za sofinanciranje energetske prenovi stavb v lasti in rabi občin ter povabili k oddaji vloge prijavitelja za posredovanje predlogov operacij za energetske sanacije stavb za ožji javni sektor in širši javni sektor, katerih ustanovitelj je država. V letu 2019 in 2020 se načrtuje objava novih javnih razpisov in povabil, kot to že izvedeno v letu 2018.

Za izpolnjevanje cilja povečanja deleža OVE v rabi bruto končne energije na 25 % do leta 2020 predstavljajo ključno vlogo spodbude za povečanje proizvodnje toplote in elektrike iz obnovljivih virov energije. Za povečanje proizvodnje toplote iz OVE so investicijske spodbude namenjene izgradnji novih in rekonstrukciji obstoječih sistemov za daljinsko ogrevanje ter priklop novih uporabnikov na že obstoječe kapacitete. Za povečanje proizvodnje električne energije iz OVE se izvajajo javni razpisi za projekte proizvodnih naprav OVE in SPTE (soproizvodnje toplote in električne energije) za vstop v podporno shemo. Dodatno naj bi

doseganje ciljev na področju OVE spodbudili s prenovljenim ukrepom samooskrbe z električno energijo.

V letu 2019/2020 je predviden sprejem Energetskega koncepta Slovenije (EKS), ki predstavlja osnovni razvojni dokument na področju energetike, ter Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta (NEPN) v skladu s 3. členom Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov. EKS bo na podlagi projekcij gospodarskega, okoljskega in družbenega razvoja države ter na podlagi sprejetih mednarodnih obvez določil cilje zanesljive, trajnostne in konkurenčne oskrbe z energijo za prihodnjih 20 let in okvirno za 40 let, NEPN pa določil cilje, ukrepe in politike na področju razogljčenja, energetske učinkovitosti, energetske varnosti, notranjega trga energije ter raziskav, inovacij in konkurenčnosti na tem področju.

Na področju razvoja podeželja se spodbujajo naložbe, ki izrecno spodbujajo prehod na obnovljive vire energije s podpiranjem naložb v proizvodnjo obnovljivih virov energije za lastne potrebe kmetijskih gospodarstev ali živilsko predelovalnih obratov oziroma za prodajo, proizvodnjo bioplina iz organskih ostankov za lastne potrebe oziroma prodajo, podporo za predelavo kmetijske biomase za pridobivanje obnovljive energije s strani subjektov, ki niso kmetijska gospodarstva, in razvoj oskrbe z energijo s podpiranjem instalacij in infrastrukture za distribucijo energije iz obnovljivih virov do ali od kmetijskega gospodarstva.

3.5. Cilj terciarnega izobraževanja

V Sloveniji je bilo leta 2017 46,8 % visoko izobraženih prebivalcev starih od 30-34 let. V tem pogledu je cilj strategije Evropa 2020 (40 %) že uresničen. Delež diplomantov, ki so se zaposlili v 1-3 let po diplomi, je leta 2017 znašal 82,4 % in raste že od leta 2012, ko je bil delež 78,6 %. Počasi se približujemo ravni pred krizo, a smo vseeno še pod povprečjem EU (84,9 %).

V Sloveniji so sredstva za celotno izobraževanje kot delež BDP-ja pretekla leta padala, a se od leta 2016 spet povečujejo. Slovenija tako ostaja med EU državami, ki za šolstvo namenjajo največ. Javna sredstva za izobraževanje ostajajo nad EU povprečjem leta 2016, tako v deležu BDP (5,6 % - EU povprečje 4,7 %) kot v celotnih izdatkih (12,4 %). Kljub temu je med letoma 2010 in 2015 višina sredstev na študenta v terciarnem izobraževanju narasla (le) za 1 %, medtem ko je bila povprečna rast OECD držav 11 %.

V letu 2019 smo začeli s pripravo novele Zakona o visokem šolstvu (ZViS), ki bo definirala javno službo in na novo uredila sistem koncesij za izvajanje javne službe v visokem šolstvu (podeljevanje, izvajanje, odvzem). Novela zakona bo kot ciljni obseg proračunskega financiranja, ki bo omogočil zadostno kakovost in razvoj visokega šolstva, poudarila 1 % BDP; trenutno dosega le 0,58 % BDP¹. Tako je zaradi prehodne določbe zakona, da se letna proračunska sredstva za študijsko dejavnost postopno povečujejo, in sicer najkasneje v obdobju petnajstih let

¹ Navedeni odstotki zakona se nanašajo samo na študijsko (pedagoško) dejavnost visokega šolstva, ki vključuje 1. in 2. stopnjo študija, sredstva pa so primarno namenjena za pokrivanje stroškov plač in materialnih stroškov. Se pravi, da tukaj niso šteta sredstva za npr. investicije, znanstveno-raziskovalno delo, doktorski študij in opravljanje drugih nacionalno pomembnih nalog.

(t.j. do leta 2032) od uveljavitve zakona. Novela zakona bo ta časovni interval skrajšala, in sicer do leta 2025. V letu 2019 bo vlada skupaj s sindikati pristopila k ureditvi sobotnega leta, kar izhaja iz Dogovora ob podpisu Sprememb in dopolnitev h Kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji iz leta 2017.

V letu 2019 bo sprejet tudi ministrski Pravilnik o študentih s posebnimi potrebami in študenti s posebnim statusom, ki bo poenotil pravice teh študentov na javnih visokošolskih zavodih.

Slovenija s pomočjo sredstev evropskega socialnega sklada izvaja številne ukrepe na področju visokega šolstva. Na področju visokega šolstva so bili izvedeni javni razpisi predvsem s ciljem internacionalizacije visokošolskega prostora (obiski študentov v tujini, projektna gostovanja na slovenskih visokošolskih zavodih, gostovanje tujih strokovnjakov in visokošolskih učiteljev na slovenskih visokošolskih zavodih). To področje bo aktualno tudi v tem in prihodnjem letu, saj se ponovno razpisujejo sredstva za mobilnost visokošolskih učiteljev in strokovnjakov in prav tako sredstva za nadaljevanje spodbujanja mobilnosti študentov iz socialno šibkejših okolij, komplementarne operacije s programom Erasmus +.

Spodbuja se usposabljanje visokošolskih učiteljev in strokovnih sodelavcev za uvajanje inovativnih prožnejših oblik učenja in poučevanja ter modernizacijo visokošolske didaktike s preudarno uporabo IKT in prehod na digitalno izobraževanje. S spodbujanjem le-tega se izboljšuje tudi kakovost visokošolskega izobraževanja ter krepi prenos spretnosti in znanj, tudi znanj o didaktični uporabi IKT, na študente.

Vzpostavljen bo tudi sistem spremljanja zaposljivosti oziroma zaposlenosti visokošolskih diplomantov. Še naprej se bodo podpirali projekti sodelovanja z gospodarstvom in negospodarstvom v lokalnem in regionalnem okolju. Podprti bodo projekti študentov za proučevanje različnih kreativnih in inovativnih rešitev za izzive negospodarskega in neprofitnega sektorja.

3.6. Zgodnje opuščanje šolanja

Slovenija je na področju zgodnjega opuščanja šolanja že uresničila cilj strategije Evropa 2020 (manj kot 10 %). Po podatkih Eurostata je bilo v letu 2017 v Sloveniji 4,3 % mladih, starih 18–24 let, ki so opustili šolanje, preden so pridobili srednješolsko izobrazbo, kar je precej nižje od povprečja EU (10,7 % v letu 2016). Slovenija se tako uvršča med tri najuspešnejše države, kjer je delež nižji od 5 %.

Kljub temu je zaznati, da je v obdobju od 2013, ko je bil odstotek za Slovenijo 3,9%, do 2015, ko je le-ta narasel na 5 % in v letu 2017 ponovno nekoliko padel (na 4,3%), določena gibanja.

Slovenija ima za preprečevanje zgodnjega opuščanja izobraževanja vzpostavljene preventivne ukrepe. Ti omogočajo odkrivanje učencev, pri katerih obstaja tveganje opustitve šolanja, nudenje strokovne in učne pomoči ter vključitev v svetovalni proces na šoli. Poleg tega v Sloveniji veliko pozornost namenjamo tudi ukrepom za zagotavljanje varnega in spodbudnega

učnega okolja, ki zajema tako krepitev socialnih veščin, strpnosti, spoštovanja drugačnosti kot omogočanje razvoja in doseganje čim višje ravni ustvarjalnosti.

Več ukrepov cilja na vzpostavitev spodbudnega šolskega okolja za učence z migrantskim ozadjem, ki tako v Sloveniji kot v EU pogosteje opustijo šolanje kot njihovi vrstniki. V Sloveniji je v letu 2016 kar 15,6 % mladih, rojenih v tujini, zgodaj opustilo šolanje, vendar pa se je delež v 3 letih zmanjšal skoraj za en odstotek, kar pripisujemo tudi številnim ustreznim ukrepom. Za namen spodbudnega učnega okolja je ministrstvo konec leta 2018 vzpostavilo posebno spletno stran (http://www.mizs.gov.si/si/varno_in_spodbudno_ucno_okolje/), s katero nudi pomoč šolam in strokovnim delavcem v VIZ.

Poleg ukrepov, ki so namenjeni splošni šolajoči populaciji, si je Slovenija s posebnimi ukrepi še posebej prizadevala za uspešno vključevanje otrok priseljencev iz drugih jezikovnih in kulturnih okolij v izobraževanje. Ukrepi zajemajo pouk slovenščine kot tujega jezika, pouk maternih jezikov, usposabljanje učiteljev za medkulturnost kot novo obliko sobivanja in podobno. Sprejet je bil program Opismenjevanje v slovenščini za tuje govorce, s posebnim dodatkom za odrasle, stare od 15 do 18 let, ki omogoča njihovo vključevanje v osnovnošolsko izobraževanje. Ministrstvo za izobraževanje je vzpostavilo spletno stran z informacijami za vodstva šol, učitelje, starše in vso zainteresirano javnost o različnih vidikih vključevanja priseljencev.

Konec leta 2017 je Slovenija sprejela tudi nova zakona, in sicer Zakon o gimnazijah in Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki posebno pozornost posvečata lažjemu in ustrežnejšemu vključevanju dijakov priseljencev v VIZ, v letu 2018 pa tudi ustrezne podzakonske akte za izvajanje ukrepov za vključevanje otrok priseljencev že v šolskem letu 2018/19. V ta namen je ministrstvo posebej naročilo tudi usposabljanja učiteljev slovenskega jezika za poučevanje slovenščine kot tujega jezika in za ustrezno ocenjevanje napredka dijakov tujih jezikovnih skupin.

S podporo evropskega socialnega sklada so nastala gradiva za poučevanje in učenje slovenščine kot tujega jezika, ki so dostopna na spletu. Izveden je bil tudi razpis »Krepitev socialnih in državljskih kompetenc strokovnih delavcev (2016-2021)«, ki preko programov profesionalnega usposabljanja deluje v smeri opolnomočenja strokovnih delavcev za uspešnejše vključevanje otrok, učencev, dijakov in študentov priseljencev ter otrok večinske kulture. Eden izmed ciljev projekta je poleg spodbujanja medkulturnega dialoga in sprejemanje drugačnosti tudi priprava predloga programa dela z otroki priseljencev, ki vsebuje tudi utemeljeno priporočeno število ur učenja slovenščine za otroka priseljenca, in sicer za področje predšolske vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja po vzgojno-izobraževalnih obdobjih in srednješolskega izobraževanja.

Razvojni projekti, ki so v teku, delujejo s ciljem izdelave predloga programa za delo z otroki priseljenci v rednem izobraževanju in krepitev kompetenc učiteljev za vključevanje otrok priseljencev. Posebna skrb je namenjena otrokom z mednarodno zaščito in mladoletnikom brez spremstva, saj resorji sodelujejo pri njihovi namestitvi v dijaške domove, njihovi oskrbi in vključitvi v sistem izobraževanja.

3.7. Znižanje revščine

Slovenija sodi med države, ki jih je gospodarska kriza močno prizadela, kar je pokazala tudi rast indikatorjev s katerimi merimo revščino in socialno izključenost. Negativni trendi so se ustavili leta 2014, od takrat pa vsako leto beležimo zniževanje tako stopnje tveganja revščine kot kazalnika socialne izključenost. Glede na zadnje statistične podatke se je stopnja tveganja revščine v letu 2017 ponovno znižala in znaša 13,3 %.

Vpliv socialnih transferjev na zmanjševanje tveganja revščine (ob neupoštevanju pokojnin), ki se je v obdobju krize zmanjšal (kot posledica varčevalnih ukrepov), se od leta 2015 ponovno povečuje. Bolj izrazito se je povečal v letu 2017, in sicer za 1,8 o.t. V letu 2017 so tako socialni transferji (z vseh področij socialnega varstva; tako tisti, ki izhajajo iz zavarovanja, kot tudi tisti, ki izhajajo iz solidarnosti) zniževali stopnjo tveganja revščine za 44,6 %.

Gledano po starostnih skupinah, je stopnja tveganja revščine starejših (starih 65 let in več) v letu 2017 upadla na 16,4 % (v letu 2016 je bila 17,6 %). Starejšim, ki živijo sami, se je stopnja tveganja revščine glede na predhodno leto znižala za 0,6 o.t. in znaša v letu 2017 36,4 %.

Vsi kazalniki življenjske ravni na splošno kažejo na izboljšanje socialne situacije v populaciji v letu 2017, kar je v največji meri posledica relativno visoke gospodarske rasti, ugodnih gibanj na trgu dela, pa tudi ukinitve varčevalnih ukrepov iz obdobja krize, kar vpliva tako na zviševanje plač kot tudi socialnih transferjev.

V letu 2018 je, se je povečal osnovni znesek minimalnega dohodka, ki znaša 392,85 evra. Dvig osnovnega zneska minimalnega dohodka je neposredno vplival na višino denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka ter posledično tudi razširil krog upravičencev do obeh socialnih transferjev,

Kljub temu, da se tudi kazalniki stopnje revščine in socialne izključenosti za starejšo populacijo izboljšujejo, je zaradi ranljivosti te populacije potreben poseben poudarek na ukrepih, namenjenih za izboljšanje socialnega položaja starejših. Za preprečevanja zdrsa v revščino glede na rast življenjskih stroškov, je pomembno tudi ustrezno usklajevanje pokojnin. Le-te so se v letu 2018 uskladile dvakrat, in sicer poleg redne uskladitve po sistemskem zakonu v mesecu januarju za 2,2 %, še izredno v mesecu aprilu za 1,1 %. Prav tako je za leto 2019 predvidena redna uskladitev v višini 2,8 % in izredna uskladitev, ki bo predvidoma v decembru, njena višina pa bo odvisna od rasti BDP. Zagotovljeni znesek najnižje starostne ali invalidske pokojnine po uskladitvah v letu 2018 znaša 516,62 evrov (dodati zadnji podatek po uskladitvi v 2019), in sicer v primeru, če starostna ali invalidska pokojnina za zakonsko predpisano polno pokojninsko dobo po vsakokratnih predpisih ne dosega tega zneska. Po podatkih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za december 2018 je bilo na ta način do višje pokojnine v navedenem znesku upravičenih 54.151 upokojencev. Navedeno pozitivno vpliva na zniževanje tveganja revščine starejših, še posebej samskih starejših žensk, ki so med najbolj izpostavljenimi tveganju revščine.

Z vidika preprečevanja naraščanja revščine med delovno aktivnimi posamezniki je pomemben tudi sprejem novele Zakona o minimalni plači, na podlagi katere se najnižji prejemek za polni delovni čas od 1. januarja 2019 iz 638 evrov neto (843 evrov bruto) zvišuje na 667 evrov (887

evrov bruto), od 1. januarja 2020 pa na 700 evrov (941 evrov bruto). Poleg tega bodo 1. 1. 2020 iz minimalne plače izvzeti tudi vsi dodatki (za delovno dobo, delovno in poslovno uspešnost ter za težje razmere dela). Od 1. 1. 2021 se bo za izračun minimalne plače uporabljala formula, in sicer bo moral najnižji prejemek za polni delovni čas za 20 odstotkov presežati izračunane minimalne življenjske stroške. Zakon določa tudi zgornjo mejo minimalne plače, in sicer 140 odstotkov minimalnih življenjskih stroškov. Bo pa v okviru socialnega dialoga potrebno najti tudi druge mehanizme kako zmanjševati revščino med delovno aktivnim prebivalstvom.

Z namenom usklajevanja ravnotežja med višino minimalnega dohodka ter minimalnih življenjskih stroškov bo preučena možnost spremembe vrstnega reda uveljavljanja pravic iz javnih sredstev na način, da se otroški dodatek ne bi štel kot dohodek. S tem pristopom se bo v primeru prevelikega razkoraka približala oz. uravnotežila navedeno razmerje, kar bo tudi vplivalo na stopnjo socialne izključenosti.

Oktober 2018 izvedena reorganizacija centrov za socialno delo z namenom zagotavljanja večje učinkovitosti, kakovosti in dostopnosti. Reorganizacija zajema spremembo organizacijske strukture, informativni izračun in projekt socialne aktivacije. Z reorganizacijo je bilo ustanovljenih 16 novih območnih centrov za socialno delo, ki so nastali s spojitvijo dosedanjih 62 centrov za socialno delo.

Povečanje učinkovitosti in ciljnosti socialnih transferjev, bo omogočeno s t. i. avtomatičnim informativnim izračunom, katerega cilj je poenostavitev in racionalizacija postopkov odločanja o socialnih pravicah. Njihova uporaba je predvidena s 1. januarjem 2022, do takrat pa se bo postopno avtomatiziralo postopke odločanja pri tistih socialnih transferjih, kjer ni potrebna podpora v obliki socialnega dela.

Pomemben del reorganizacije centrov za socialno delo pa je tudi celosten pristop k socialni aktivaciji, ki naslavlja osebe, ki so večinoma dolgotrajnimi upravičenci do denarne socialne pomoči in, ki se soočajo s kompleksno socialno problematiko. V letu 2018 se je celosten pristop k socialni aktivaciji nadaljeval v obliki poskusnega pristopa oz. pilotnega projekta, ki se financira preko sredstev evropskega socialnega sklada. Ključni cilj vključitve v program je dvig socialnih, funkcionalnih ter delovnih kompetenc s katerimi se uporabnik programa ob izhodu približa trgu dela. S programi socialne aktivacije povezujemo spekter programov socialnega vključevanja s programi aktivne politike zaposlovanja. Že v ob začetku izvajanja pilotnega projekta je predvidena sistemska umestitev socialne aktivacije v okviru delovanja centrov za socialno delo, Preko pilotnega projekta socialne aktivacije se že danes spodbuja in nadgrajuje sodelovanje centrov za socialno delo in uradov za delo ter spodbuja sodelovanje tudi z drugimi relevantnimi deležniki.

Tudi preko izkušenj iz pilotnega projekta socialne aktivacije bo izvedena prenova zagotavljanja socialno varstvenih storitev v reorganizirani shemi centrov za socialno delo, s ciljem povezovanja socialno varstvenih storitev z dodeljevanjem socialnih transferjev (denarne socialne pomoči) ter izvajanja in integrirane obravnave posameznika preko socialnega in zaposlitvenega vidika.

Na področju izobraževanja so v kontekstu ukrepa zniževanje revščine na spletni strani Varno in spodbudno učno okolje, preko katere se lahko pridobijo informacije glede zagotavljanja varnega

in spodbudnega učnega okolja, opredeljeni Podporni mehanizmi v vzgoji in izobraževanju. Izvajajo se številni ukrepi za lajšanje bremena staršev, tako s subvencioniranjem šolske prehrane kot na drugih področjih, kot so brezplačna izposoja učbenikov, razvoj e-gradiv, sofinanciranje šole v naravi, subvencioniranje bivanja dijakov in študentov v dijaških in študentskih domovih ter šolskih prevozov na področju osnovne šole in prilagojenih prevozov za težje ali težko gibalno ovirane.

Na predšolskem področju imajo otroci znižano plačilo vrtca glede na dohodkovni razred, v katerega je družina uvrščena. Otroci, ki prihajajo iz družin, v katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku, ne presega 18% neto povprečne plače v Sloveniji, so v celoti oproščeni plačila vrtca. Otroci, ki prihajajo iz socialno manj ugodnih socialnih okolij, imajo prednost pri vstopu v vrtec. V oddelkih, kjer so vključeni tudi otroci Romov, veljajo ugodnejši normativi, kar pomeni manjše število otrok na zaposlenega strokovnega delavca. Poleg tega namenjamo tudi dodatna sredstva za stroške materiala in storitev ter dodatna sredstva za izobraževanje strokovnih delavcev na tem področju. Pomembno je tudi subvencioniranje plačila za vrtec za starše, ki imajo hkrati vključena v vrtec dva ali več otrok.

4. EU SREDSTVA

Za doseganje ciljev strategije EU 2020 so sredstva kohezijske politike za obdobje 2014–2020 namenjena naslednjim prednostnim področjem: (I) vlaganje v raziskave, razvoj in inovacije (RRI), (II) konkurenčnost, zaposlovanje in usposabljanje (ESRR in ESS), (III) infrastruktura za doseganje boljšega stanja okolja, trajnostno rabo energije in trajnostno mobilnost ter učinkovito upravljanje virov (KS, ESRR). Osredotočenost na ta področja je utemeljena s potrebo po kratkoročnih ukrepih za povečanje dostopnosti do finančnih virov za podjetja, raziskave in spodbude, za povečanje zaposlenosti in zaposljivosti s hkratnim ustvarjanjem dolgoročnega stabilnega okolja, ki spodbuja razvoj kakovostnih delovnih mest s spremenjeno sestavo gospodarstva, upoštevajoč demografska gibanja. Več kot milijarda evrov bo namenjena spodbujanju podjetništva, zagonu novih podjetij, internacionalizaciji ter razvoju novih poslovnih modelov za mala in srednja podjetja. Skoraj 500 milijonov evrov bo namenjenih vlaganju v zaposlovanje, krepitev in razvoj človeških virov, mobilnost in vlaganja v izobraževalni sistem in sistem usposabljanja za hitrejši prehod na trg dela. 150 milijonov evrov za povečevanje socialne vključenosti in zmanjševanje tveganja revščine. Za aktivno staranje je namenjenih 34 milijonov evrov. 914 milijonov evrov sredstev Kohezijskega sklada Slovenija usmerja v izgradnjo okoljske in prometne infrastrukture ter na področje trajnostne rabe energije. Dodatno ima Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja 2014 - 2020 za krepitev konkurenčnosti je namenjenih dobrih 21 % sredstev (od tega za investicijske ukrepe za naložbe v fizična sredstva in za naložbe v gozdarske tehnologije, predelavo, mobilizacijo in 34 trženje kmetijskih proizvodov približno 266 milijonov evrov javnih sredstev in za podporo za zagon dejavnosti za mlade kmete in za zagon dejavnosti za razvoj malih kmetij približno 80,6 milijonov evrov).

Ukrepi se izvajajo decentralizirano s strani posredniških organov, torej pristojnih resorjev (in Združenja mestnih občin Slovenije v primeru urbanega razvoja), ki hkrati skrbijo za komplementarnost z ukrepi, ki se izvajajo iz drugih virov financiranja. Do konca decembra 2018 je bilo dodeljenih sredstev za 2,3 milijarde evrov (del EU), kar je 76 odstotkov razpoložljivih sredstev; potrjene so operacije v višini 1,8 milijarde evrov (del EU), kar je 60 odstotkov razpoložljivih sredstev. Stanje kaže na to, da je večina ukrepov trenutno v fazi izvajanja, sicer z nekoliko počasnejšo dinamiko od pričakovane, pri čemer pa beležimo večje zaostanke predvsem pri:

- Izvedbi ukrepov protipoplavne varnosti,
- Izvedbi ukrepov pokritja belih lis s širokopasovnim dostopom do interneta,
- Izvedbi infrastrukturnih projektov, predvsem na področju železniške in cestne infrastrukture.

V letu 2019 ter posledično v letih 2020-2023 tako pričakujemo nadaljevanje ukrepov na vseh prednostnih oseh, pri čemer bo v letu 2019 preverjena uspešnost izvajanja ukrepov glede na načrtovane finančne in fizične kazalnike. Po izvedenem preverjanju bodo sredstva (6% rezerve za uspešnost) z neuspešnih osi prerazporejena na uspešne osi, glede na posamezni sklad in regijo izvajanja (vzhodna in zahodna kohezijska regija), ne le na podlagi preverjanja načrtovanih mejnikov za leto 2018 temveč tudi glede na oceno doseganja ciljev do leta 2023. Ključni ukrepi in investicije, ki jih je v tem delu potrebno izpostaviti so:

- nadaljevanje projektov RRI, predvsem v verigah in mrežah vrednosti,
- uspešna izvedba javnega razpisa za širokopasovne povezave,
- nadaljnje spodbude razvojnim naložbam v mala in srednja podjetja,
- financiranje ekonomsko-poslovne infrastrukture v občinah,
- nadaljevanje energetske prenovе stavb v javni lasti ter ukrepov trajnostne mobilnosti,
- pospešitev izvedbe protipoplavnih ukrepov na Gradaščici in Selški Sori,
- zaključevanje projektov odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter kakovostne oskrbe s pitno vodo ter izvajanje projektov urbanega razvoja,
- izvedba 3 železniških projektov (2TDK, Maribor Šentilj in vozlišče Pragersko),
- aktivna politika zaposlovanja, osredotočena na brezposelne, mlade in starejše,
- nadaljevanje ukrepov socialne vključenosti ter projektov razvoja, ki ga vodijo lokalne skupnosti,
- nadaljevanje ukrepov vseživljenjskega učenja, usposabljanja ter povezovanje s potrebami na trgu dela,
- izvajanje ukrepov dviga upravne usposobljenosti države (pravosodje, javna uprava itd.), nevladnih organizacij, socialnih partnerjev.

Počasnejšo dinamiko investicijskega cikla (oziroma koriščenja evropskih kohezijskih sredstev) naslavlja s strani vlade v decembru 2018 sprejet akcijski načrt, ki bo predvidoma s spremenjenim operativnim programom na podlagi analize uspešnosti izvajanja do konca 2018 vzpostavil podlage za dvig dinamike izvajanja že omenjenih ukrepov predvsem v letih 2020-2023.

EU sredstva so pomemben vir financiranja investicij. V državnem proračunu je v obdobju 2015 do 2018 delež EU sredstev v celotnih odhodkih za investicije predstavljal 18,7 %. Pri investicijskih transferjih je ta delež še višji saj delež EU sredstev v celotnih investicijskih

transferjih v obdobju 2015 do 2018 znaša 50,9 %. V proračunu lokalnih skupnosti je delež EU sredstev za investicije in investicijske transfere v letu 2015 zaradi zaključka prejšnje finančne perspektive predstavljal kar 39 %, v letih 2016-2018 pa v povprečju 8,3 %.

Hkrati se bo vzporedno začelo programiranje za obdobje 2021-2027 s ciljem partnerskega pristopa ter začetka izvajanja v letu 2021. Upoštevajoč nove normativne in vsebinske podlage na ravni EU (uredbe 2021-2027, Poročilo o državi s strani Evropske komisije, Poročilo o razvoju UMAR itd.) pričakujemo nadaljevanje določenih ukrepov ter vsebin, ki so se do sedaj izkazale za uspešne in temeljijo na ustrezni strateško-programski osnovi, pri čemer bomo ukrepe skušali še tesneje povezati z ukrepi na področju potrebnih reformnih ukrepov. EK je v prilogi D Poročila o državi – Slovenija 2019 predstavila izhodišča za pogajanja o naložbah, ki bodo financirana s sredstvi kohezijske politike (Evropski sklad za regionalni razvoj, Kohezijski sklad in Evropski socialni sklad plus). Na javni predstavitvi poročila je bil podan tudi pogled na predstavljena področja v luči dejstva, da Slovenija podpira čimprejšnje zaključevanje pogajanj o večletnem finančnem okviru. Izpostavljena je bila potreba po večji povezavi med posameznimi cilji politike, ki jih podpirajo različni skladi. Glede na razširjenost Nature 2000 in varovanih območij v Sloveniji je omejevanje izvajanja ukrepov varovanja biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture le na urbana območja neustrezno. Ukrepi energetska sanacija morajo zajemati tudi intervencije na področju stavb v javnem sektorju. Ravno tako je neustrezno, da se izpostavlja navezava na le nekatere makro regionalne strategije, ter izpostavlja možnost izvajanja celostnih teritorialnih naložb le pri posameznih področjih. Izpostavljena je bila tudi potresna varnost stavb.

5. PROCES PRIPRAVE

Priprava Nacionalnega reformnega programa 2019-2020 je potekala v sodelovanju z vsemi relevantnimi ministrstvi. V proces priprave Nacionalnega reformnega programa 2019-2020 je vlada v že začetni fazi vključila tudi socialne partnerje z namenom krepitve dialoga. Pred začetkom priprave dokumenta so bila socialnim partnerjem predstavljena izhodišča za pripravo dokumenta s strani vlade ter celoten paket dokumentov evropskega semestra s strani predstavnikov Evropske komisije. Za tem so se relevantna ministrstva na strokovnih odborih usklajevala s predstavniki socialnih glede predlaganih ukrepov za vključitev v Nacionalni reformni program. Na podlagi prispevkov s strani relevantnih ministrstev in socialnih partnerjev je bil pripravljen prvi osnutek dokumenta, s katerim se je Vlada RS na seji 4.4.2019 seznanila ter ga poslala v državni zbor. Vlada je končni dokument sprejela 9.4.2019.